

Ruimtelijke Onderbouwing

Batterij-opslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever

LC Energy
Bronland 12
6708 WH Wageningen
T 085-0499604
W www.lcenergy.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 8526.12
Datum: 6 maart 2024

© 2024 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt..

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied.....	6
1.3	Huidig planologisch regime.....	7
1.4	Leeswijzer.....	7
2	Planbeschrijving.....	8
2.1	Inleiding.....	8
2.2	Aanleiding tot plan voor realisatie batterij-opslagsysteem.....	8
2.3	Realisatie batterij-opslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem.....	11
2.4	Beschrijving huidige situatie projectgebied en directe omgeving.....	12
2.5	Landschappelijke inpassing van het batterij-opslagsysteem.....	12
2.6	Technische objecten.....	16
2.7	Toegankelijkheid en ontsluiting.....	18
2.8	Omgevingsproces.....	18
3	Beleidskaders.....	19
3.1	Inleiding.....	19
3.2	Rijksbeleid.....	19
3.3	Provinciaal beleid, Omgevingsvisie en -verordening.....	23
3.4	Regionaal beleid.....	26
3.5	Gemeentelijk beleid.....	27
4	Waardentoets.....	29
4.1	Inleiding.....	29
4.2	Natuurwaarden.....	29
4.3	Archeologische en cultuurhistorische waarden.....	32
4.4	Waterhuishouding.....	33
4.5	Conclusie.....	36
5	Milieuaspecten.....	37
5.1	Inleiding.....	37
5.2	Bodem.....	37
5.3	Geluid.....	38
5.4	Luchtkwaliteit.....	39

5.5	Veiligheid	39
5.6	Bedrijven en milieuzonering	42
5.7	Verkeer en parkeren	42
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	43
5.9	Elektromagnetische straling	43
5.10	Conclusie.....	44
6	Uitvoerbaarheid	45
6.1	Inleiding	45
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	45
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	45
6.4	Economische uitvoerbaarheid	46
6.5	Conclusie.....	46

Bijlagen:

- Landschappelijk Inrichtingsplan, Zonneveld Woudbloem, juni 2022.
- Landschappelijk inrichtingsplan, Batterij-opslag systeem Woudbloem, maart 2024
- Plangebied Batterij-opslagsysteem nabij Woudbloem, gemeente Midden-Groningen, Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek), juli 2023
- Quickscan flora en fauna, realisatie Zonnepark, Woudbloem
- Notitie Akkervogels, Zonnepark Woudbloem
- Stikstofberekening Energieopslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem
- Onderzoek naar geluidniveaus in de omgeving ten gevolge van het zonnepark met batterij te Woudbloem
- Uitgangspuntennotitie Waterschap Hunze en Aa's
- Verslag inloopavond van 7 december 2023

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

1.1.1 Maatschappelijke behoefte aan batterij-opslagsystemen

Het elektriciteitsnet kan de aanvraag aan nieuwe aansluitingen en het bijbehorende transport van elektriciteit binnenkort niet meer aan. De problemen ontstaan op meerdere 'niveaus' in het elektriciteitsnet. Op steeds meer plaatsen in Nederland hebben bedrijven en netbeheerders problemen met nieuwe aansluitingen of uitbreidingen op het elektriciteitsnet.

Er zijn twee manieren om met de stress op het elektriciteitsnet om te gaan. Het net verzwaren is een structurele oplossing, waar TenneT hard mee bezig is. Dit zijn planologisch langdurige procedures en kostbare aanpassingen. En omdat het zo'n grote klus is en het feitelijk overal nodig is, duurt het minimaal tot 2030 voordat de huidige investeringsplannen gerealiseerd zijn. Het is waarschijnlijk dat tegen die tijd de onbalans tussen vraag en aanbod ook weer is toegenomen. Oftewel, dan zijn we er nog niet. De andere manier om netcongestie te verhelpen is door toevoegen van flexibiliteit. Dat kan met het aansluiten van extra buffercapaciteit als een batterijsysteem. Het ontwikkelen van batterij-opslag is procedureel veel sneller dan een netverzwaring. De investeringen worden gedragen door marktpartijen. De diensten die batterijen kunnen leveren, worden vervolgens aangeboden aan de netbeheerders.

1.1.2 Initiatief voor realisatie batterij-opslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem

LC Energy is voornemens om bij het nieuwe Zonnepark Woudbloem, direct aansluitend, een batterij-opslagsysteem te realiseren. Op deze wijze wordt extra buffercapaciteit gerealiseerd. De realisatie van het systeem vindt plaats op een plek die goed landschappelijk inpasbaar is, tussen het te realiseren nieuwe zonnepark en het gaswinstation, op de plek waar eerder het testveld bij het zonnepark was gepland. Dit testveld (waarbij verschillende paneelopstellingen getest zouden worden op ecologische en economische effecten) is vergund, binnen dezelfde vergunning als Zonnepark Woudbloem, alleen kan dit testveld niet gerealiseerd worden. Dit komt doordat er nog een beroepsprocedure loopt aangaande de omgevingsvergunning voor Zonnepark Woudbloem wat voor vertraging zorgt, waarmee de benodigde subsidie voor het testveld niet kan worden verkregen.

1.1.3 Realisatie en gebruik batterij-opslagsysteem past niet binnen de huidige regels

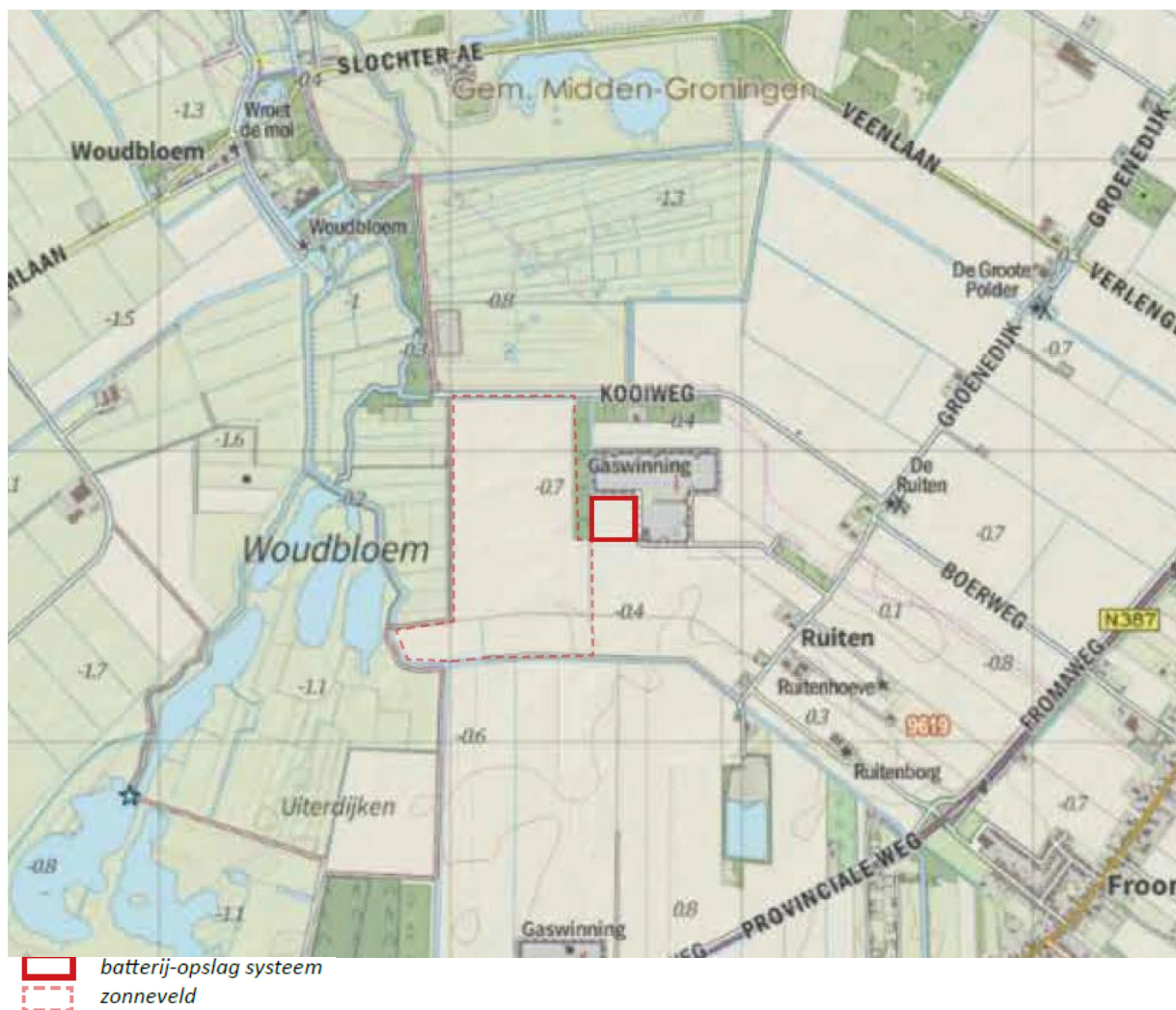
Voor de realisatie van het batterij-opslagsysteem wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is onderdeel van de vergunningaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit batterij-opslagsysteem aan de orde. Deze Ruimtelijke Onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling van het batterij-opslagsysteem in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Het projectgebied ligt in een randveenontginningslandschap, nabij natuurgebied 't Roegwold. Het projectgebied ligt ingeklemd tussen het nieuw te realiseren Zonnepark Woudbloem (aan de westzijde) en het gaswinstation aan de noordoostzijde.

Langs deze gaswinning zijn reeds enkele groenstructuren aanwezig en rond het zonnepark worden ook nieuwe groenstructuren aangelegd. Verder ten oosten van het projectgebied ligt de tweede ontginningsas van Slochteren, met erven met erfbeplanting.

Het projectgebied voor het batterij-opslagsysteem is 2,4 hectare groot. De technische installatie zelf (de installatie binnen het hekwerk) heeft een oppervlakte van 3924 m². De overige ruimte wordt gebruikt voor een goede landschappelijke en natuurlijke inrichting en inpassing. De ligging en begrenzing van het projectgebied is weergegeven in figuur 1.

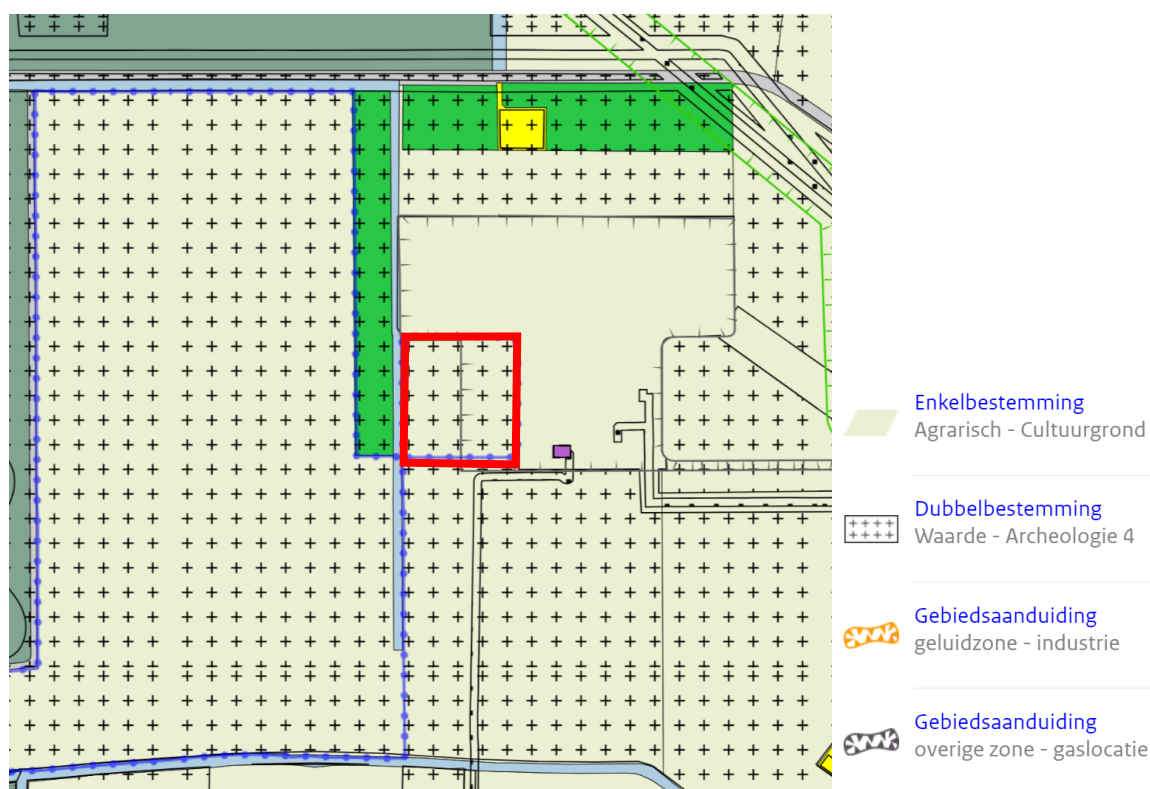

Figuur 1: Weergave ligging en begrenzing projectgebied.

1.3 Huidig planologisch regime

Het projectgebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied' (vastgesteld op 3 februari 2022). De gronden hebben de enkelbestemming 'Agrarisch – Cultuurgrond' en de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 4'. Tot slot gelden de gebiedsaanduidingen 'geluidzone – industrie' en 'overige zone – gaslocatie' (alleen het oostelijke deel).

De realisatie en het gebruik van het batterijopslag-systeem (opslag van energie) met technische installatie met toebehoren, past niet binnen het geldende bestemmingsplan (de gronden zijn hoofdzakelijk bestemd voor gebruik als cultuurgrond en voor bos- en natuurelementen, en het oostelijke deel tevens voor een bestaande gaslocatie) en ook niet binnen de verleende Omgevingsvergunning Zonnepark Woudbloem (van 28 juni 2022). Daarom wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo).

Figuur 2: Weergave uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied', ter hoogte van het projectgebied (rood omljnd).

1.4 Leeswijzer

De Ruimtelijke Onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardenoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor realisatie van het batterij-opslagsysteem beschreven, wordt de huidige situatie van het projectgebied beschreven en wordt de voorgenomen ontwikkeling toegelicht.

2.2 Aanleiding tot plan voor realisatie batterij-opslagsysteem

2.2.1 Nederlandse elektriciteit niet meer zo robuust als gewenst

De huidige capaciteit van ons elektriciteitsnet loopt tegen haar grenzen aan

In januari 2023 heeft TenneT met onder meer twee grote publicaties in landelijke kranten¹ laten weten dat het elektriciteitsnet de aanvraag aan nieuwe aansluitingen en het bijbehorende transport van elektriciteit binnenkort niet meer aankan. Deze problemen ontstaan op meerdere 'niveaus' in het elektriciteitsnet en zorgt dus ook voor lokale problemen². Op steeds meer plaatsen in Nederland hebben bedrijven en netbeheerders problemen met nieuwe aansluitingen of uitbreidingen op het elektriciteitsnet. Hierdoor worden economische groei en werkgelegenheid geremd.

- Bedrijven die willen groeien of verduurzamen, kunnen mogelijk niet uitbreiden omdat het elektriciteitsnet de maximale capaciteit al heeft bereikt. In bepaalde gevallen kan het zelfs voor situaties zorgen waar verplichte verduurzamingsmaatregelen niet uitgevoerd kunnen worden.
- Bedrijven kunnen geen nieuwbouw plegen omdat er geen nieuwe transportcapaciteit kan worden afgegeven door de netbeheerder, ze kunnen in sommige gevallen simpelweg niet worden aangesloten op het net.
- Nieuwe duurzame energieprojecten kunnen niet worden aangesloten op het net. Hierdoor wordt de energietransitie vertraagd.
- Daarnaast treft netcongestie ook ziekenhuizen, huishoudens, scholen, supermarkten, etc.

Wat is er aan de hand?

Zowel de vraag als het aanbod van energie zijn sterk aan het veranderen. Het aanbod wordt steeds meer bepaald door zon³ en wind. En de afname verandert door de elektrificatie van bijvoorbeeld auto's, industriële processen en warmtepompen. Zowel aanbod en afname worden volatieler.

¹ [Vanaf 2030 komt de leveringszekerheid van energie in het geding, waarschuwt TenneT - NRC](#) en [Stroomtekort dreigt in 2030, verwacht netbeheerder TenneT | Trouw](#)

² <https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl/>

³ [Duck curve - Wikipedia](#) en [Solar power in the Netherlands: is that a duck? \(Updated\) | Matteo De Felice's Website](#)

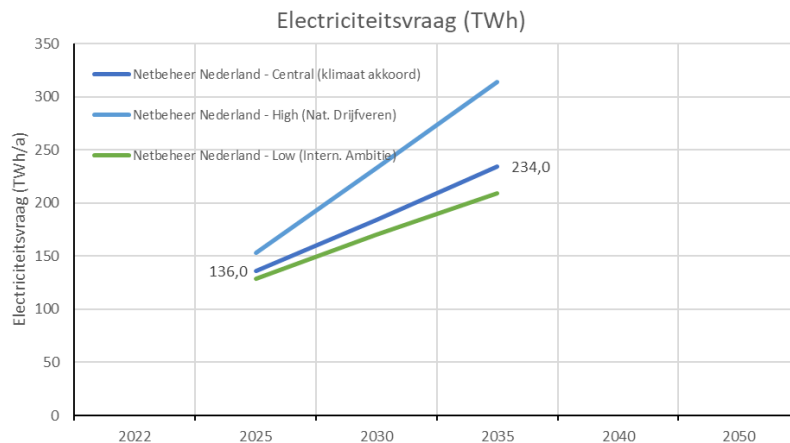
Elektriciteit systeem in wording: het aanbod regeert.

Deze sterk groeiende vraag naar elektriciteit en de eveneens sterke toename van volatiele, weersafhankelijke en dus wisselvallige productie van elektriciteit, veranderen het karakter van het energiesysteem. Waar eerst de vraag bepalend was voor de productie (met een druk op de knop van de energiecentrale), bepaalt nu het aanbod en de netcapaciteit grotendeels aan welke vraag het systeem kan voldoen. Natuurlijk is daarmee het totale systeem niet plotseling helemaal nieuw; veel onderdelen blijven gewoon hetzelfde. Maar de eigenschappen van het gehele systeem slaan wel om. In dit systeem regeert het aanbod veel sterker en is goed een samenspel tussen decentrale en centrale energievoorziening van groot belang.

Figuur 3: Paragraaf uit Landelijk actieprogramma netcongestie.

In de toekomst blijft de vraag naar elektriciteit enorm groeien en daarmee de druk op het net

In de huidige situatie is het elektriciteitsnet niet berekend op het fluctuerende aanbod en stijgende vraag. Alle verwachtingen wijzen erop dat die problemen alleen maar groeien. Slechts 17% van huidige totaal energieverbruik in Nederland in 2021 was elektriciteit, de rest is warmte, gasverbruik, brandstoffen voor transport en andere grondstoffen⁴. De verwachting is dat in de toekomst door elektrificatie een veel groter deel van ons energiegebruik de vorm van elektriciteit zal hebben. Via warmtepompen, elektrische voertuigen en elektrificatie van de industrie zal de vraag naar elektriciteit enorm blijven stijgen. Figuur 4 betreft een grafiek die de voorspellingen van Netbeheer Nederland⁵ voor de elektriciteitsvraag in 2035 in drie verschillende scenario's weergeeft: het elektriciteitsverbruik in Nederland zal in 2035 verdubbelen, mogelijk zelfs verdrievoudigen, t.o.v. huidige situatie (2023).

Figuur 4: Weergave elektriciteitsvraag (bron: Netbeheer Nederland).

⁴ <https://www.ebn.nl/feiten-en-cijfers/kennisbank/energietransitie/infographic-2023/>

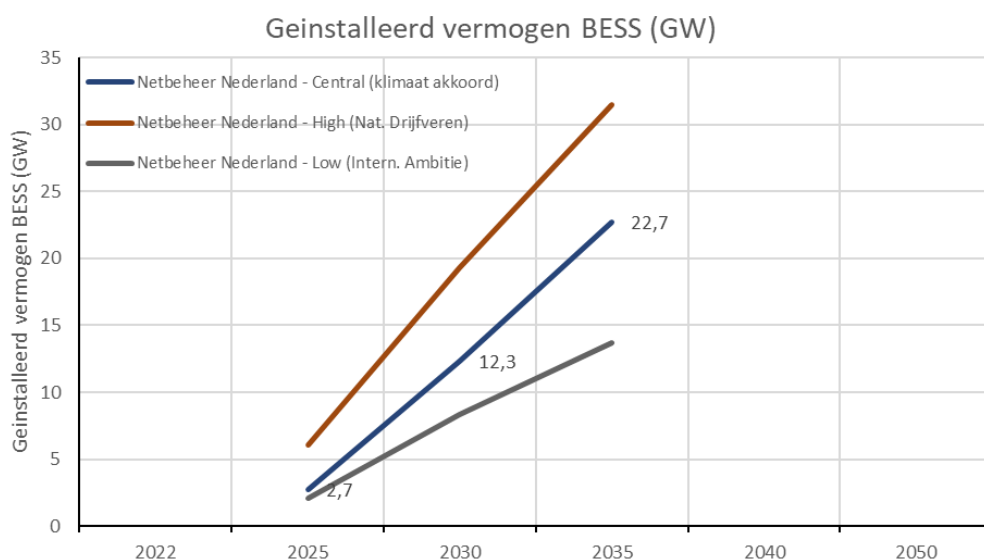
⁵ [https://www.netbeheernederland.nl/upload/RadFiles/New/Documents/Netbeheer_NL_Scenarios_IP2024_v1.01_final%20\(1\).pdf](https://www.netbeheernederland.nl/upload/RadFiles/New/Documents/Netbeheer_NL_Scenarios_IP2024_v1.01_final%20(1).pdf)

Een oplossing is meer flexibiliteit

De uitdagingen en bijbehorende oplossingen zijn door het landelijk actieplan netcongestie uiteengezet en in december 2022 gepresenteerd door Minister Rob Jetten. De uitdagingen zijn groot maar de boodschap is helder, namelijk op alle mogelijke manieren meer ruimte op het stroomnet creëren. Door het elektriciteitsnet sneller te verzwaren, met nieuwe regelgeving slimmer gebruik van het stroomnet te stimuleren én aan te zetten tot meer flexibel energieverbruik.

Het aanzetten van flexibel energieverbruik heeft nog niet het gewenste effect. Veel partijen willen of durven hier nog niet op aan te haken. Als bedrijven hier aan mee willen werken leveren ze zekerheden in, namelijk (een deel van) het huidige gecontracteerde transportcapaciteit. Dit weerhoudt veel partijen ervan om mee te doen. Grootschalige batterijsystemen kunnen wel de gevraagde flexibiliteit leveren en ze kunnen binnen enkele jaren gerealiseerd zijn.

Verschillende onderzoeken en publicaties onderschrijven het belang van flexibiliteit en voorzien een snelle groei van grote batterijen.⁶ Ook zegt TenneT dat het nodig is om in 2030 9GW aan batterijen geïnstalleerd te hebben, alleen al op het hoogspanningsnet⁷. Dat is dus zonder de batterijen die aangesloten zijn op lagere netten, industriële, buurt- en thuisbatterijen.

Figuur 5: Verwacht geïnstalleerd vermogen aan grootschalige batterijsystemen⁸ (BESS staat voor Battery Energy Storage System).

⁶ [Batterijen als onmisbaar onderdeel - Netcapaciteit nieuws - februari 2023 \(tennet.eu\)](#) en [Battery Energy Storage Systems \(BESS\) \(tennet.eu\)](#) en [Landelijk Actieprogramma Netcongestie | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ <https://fd.nl/bedrijfsleven/1468961/nederlandse-superbatterijen-voor-groene-stroom-in-opkomst-v4c3caVhjjMm>

⁸ [https://www.netbeheernederland.nl/upload/RadFiles/New/Documents/Netbeheer_NL_Scenarios_IP2024_v1.01_final%20\(1\).pdf](https://www.netbeheernederland.nl/upload/RadFiles/New/Documents/Netbeheer_NL_Scenarios_IP2024_v1.01_final%20(1).pdf)

2.3 Realisatie batterij-opslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem

LC Energy heeft het plan opgevat om bij het nieuwe Zonnepark Woudbloem een batterij-opslagsysteem te realiseren. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de initiatiefnemer en waarom op deze locatie een batterij-opslagsysteem wordt gerealiseerd.

2.3.1 Initiatiefnemer

LC Energy is een privaat bedrijf dat zonneparken (zoals Zonnepark Woudbloem) en grootschalige batterijen ontwikkelt. Het is een joint venture tussen duurzaam adviesbureau QING en groene investeerder Low Carbon⁹. Low Carbon richt zich op de volledige levenscyclus, van ontwikkeling, tot constructie en exploitatie.

In het Verenigd Koninkrijk heeft Low Carbon inmiddels een zestal opslagsystemen ontwikkeld en gerealiseerd. In Ter Apel (Groningen) heeft LC Energy een batterij ontwikkeld (20 MW/40 MWh) als tijdelijke energiebuffer voor een zonnepark van 28 MWp. Momenteel wordt hier de realisatie voorbereid en is het streven deze batterij in de zomer van 2024 operationeel te hebben. Naast deze concrete projecten heeft LC Energy momenteel 9 grote projecten in verschillende ontwikkelingsfasen. LC Energy heeft als ambitie om in 2030 minstens 1 GW aan opgesteld batterijvermogen in bedrijf te hebben.

2.3.2 Waarom een batterij-opslagsysteem op deze locatie

Door het batterij-opslagsysteem direct naast het Zonnepark Woudbloem te realiseren, kan de batterij dezelfde bestaande netaansluiting gebruiken. De batterij wordt aangesloten 'achter de meter'. Deze batterij is een zogenaamde 'co-located' batterij. Dat wil zeggen, een batterij die op dezelfde locatie wordt gehuisvest als een elektriciteit-producerende eenheid.

De reden hiervan is dat het doel in de eerste plaats is om de opgewekte stroom van het zonnepark later op het net te brengen. Dat kan onder het bestaande contract met Enexis. Als de zon schijnt is het aanbod aan duurzaam opgewekte stroom hoog en als de zon niet schijnt is het aanbod laag. Op het moment van overaanbod van elektriciteit op het net, kan er congestie plaatsvinden. Met het batterij-opslagsysteem kan de stroom die in het middaguur wordt opgewekt, in de avondpiek (typisch tussen 17 uur en 21 uur), als de stroom maatschappelijk meer relevant is, op het net worden geleverd. We spreken dan van uitgestelde levering. De voordelen zijn dat de stroom een hogere maatschappelijke waarde heeft en dat de toevoer beter te sturen is zodat het lokale systeem beter in balans blijft.

Op iedere andere eventueel geschikte locatie om een batterij-opslagsysteem te realiseren, kan geen gebruik worden gemaakt van de bestaande aansluiting. Ergens anders aansluiten kan ook niet, omdat er netcongestie is voor zowel opladen als afladen. En als het al zou kunnen, dan zou dat nog geen andere oplossing bieden, omdat de opgewekte stroom van het zonnepark dan vervoerd zou moeten worden over het net om bij de batterij te komen.

Het is daarom van essentieel belang dat het systeem op korte afstand van deze aansluiting staat (binnen 200 meter).

⁹ Low Carbon heeft als missie om een positieve en significante impact te hebben op de klimaatverandering door te investeren in grootschalige duurzame energieprojecten. Ze richten zich op investeringen in zonne-energie, onshore wind, offshore wind, waste-to-energy, batterijopslag en andere bewezen hernieuwbare energietechnologieën.

Het plan sluit aan bij het Klimaatpakket welke door Minister Jetten dit jaar bekend is gemaakt. Als onderdeel van zijn Klimaatpakket wordt een nieuwe verplichting opgenomen voor het installeren van een batterij-opslagsysteem bij zonneparken.

Tot slot is een batterij-opslagsysteem op de voorliggende locatie goed landschappelijk in te passen, direct aansluitend aan het zonnepark, tussen het zonnepark en de gaswinning, waar eerder het testveld gepland was. Het voorliggende plan gaat samen met een goede landschappelijke inpassing, waarmee de technische installatie aan het zicht wordt onttrokken.

2.4 Beschrijving huidige situatie projectgebied en directe omgeving

Het projectgebied, in totaal 2,4 hectare groot, is momenteel in gebruik ten behoeve van reguliere landbouw en ligt in het buitengebied van de gemeente Midden-Groningen, ten zuidwesten van Slochteren. Momenteel ligt het projectgebied ingeklemd tussen een groenstructuur en een gaswinning, dichtbij natuurgebied 't Roegwold. Verderop langs de Groenedijk liggen enkele erven met erfbeplanting. Het projectgebied maakt onderdeel uit van het open veenontginningslandschap. Er zijn een aantal kenmerkende elementen aanwezig die de maat-en schaal van het landschap bepalen, zoals de gaswinning, de bestaande beplantingsstructuren van 't Roegwold, diverse watergangen en het seizoensgebonden gebruik van omliggende landbouwgronden. In het inrichtingsplan voor Zonnepark Woudbloem is het projectgebied en de omgeving uitgebreid beschreven. Ook bevat dit rapport een uitgebreide landschapsanalyse. Hiervoor wordt verwezen naar het document 'Landschappelijk Inrichtingsplan, Zonneveld Woudbloem, juni 2022'.

2.5 Landschappelijke inpassing van het batterij-opslagsysteem

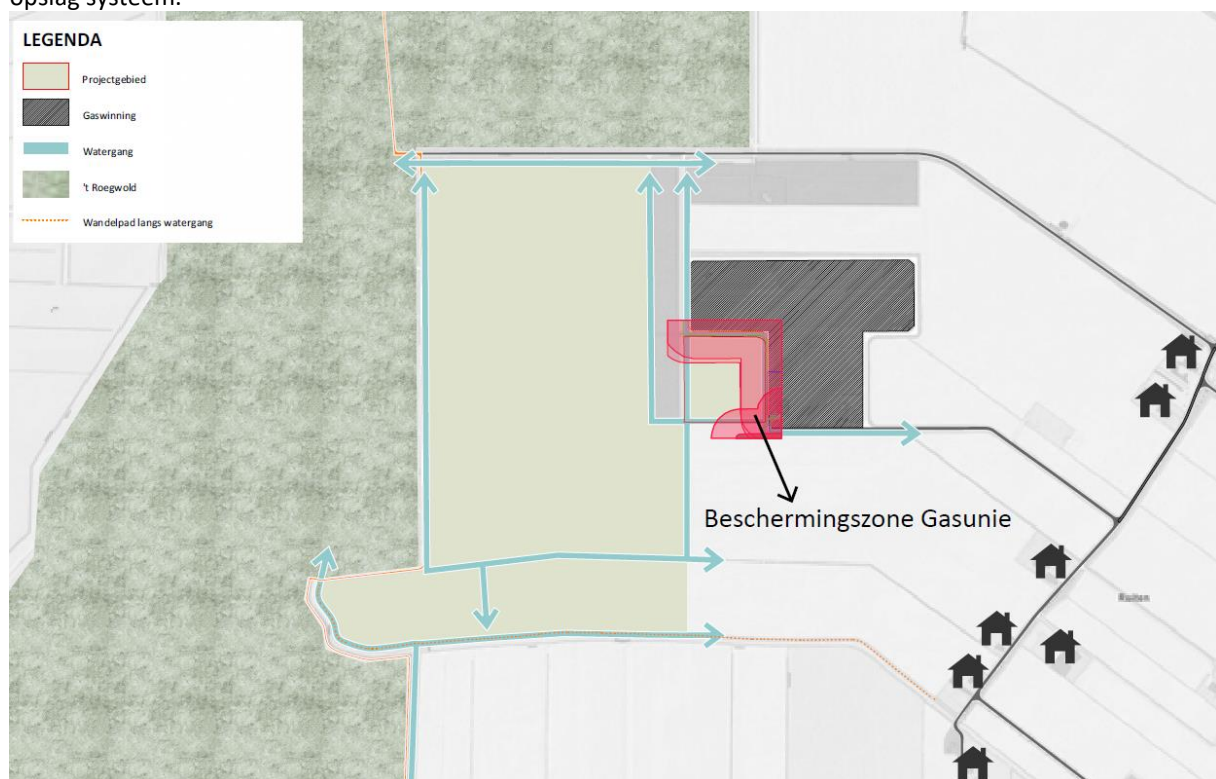
2.5.1 Inleiding

Ten behoeve van het plan is een inrichtingsplan opgesteld, welke is als separaat document is bijgevoegd (Landschappelijk inrichtingsplan, Batterij-opslag systeem Woudbloem, maart 2024). Met dit plan wordt qua inrichting ook aangesloten op de inrichting van het zonnepark. Ook dit inrichtingsplan is separaat bijgevoegd (Landschappelijk Inrichtingsplan, Zonneveld Woudbloem, juni 2022). In deze paragraaf worden de hoofdpunten uit het landschappelijk inrichtingsplan weergegeven. Belangrijk hierbij is dat met het plan voor het zonnepark meer dan 12 hectare permanente natuur wordt gerealiseerd, als compensatie voor het te realiseren zonnepark, waaronder het testveld. Dit testveld inclusief landschappelijke inpassing (een technische installatie) wordt met het voorliggende plan gewijzigd in een batterij-opslagsysteem (ook een technische installatie) inclusief landschappelijke inpassing. De voorgenomen realisatie van 12 hectare permanente natuur wijzigt niet met het voorliggende plan.

2.5.2 Uitgangspunten inrichtingsplan

Rekening houden met landschap karakteristiek

Het batterij-opslagsysteem wordt in de overgebleven kavel, nabij het zonnepark, tussen de bestaande bosschage en de gaswinning geplaatst. Dit gebied is 2,4 hectare groot. De technische installatie (de installatie binnen het hekwerk) heeft een oppervlakte van 3924 m². De positionering van de technische objecten kent een eenvoudige hoofdvorm, die aansluit bij de vorm van de kavel. Bij de inpassing van het batterij-opslagsysteem wordt, in aansluiting op de inpassing van het zonnepark en de bestaande bosschage, een nieuwe struweelstrook gerealiseerd. De struweel beplanting wordt niet hoger dan strikt noodzakelijk om het zicht op de technische objecten te beperken. Hiermee wordt respectvol omgegaan met de open landschap karakteristiek van het veenlandschap. Binnen en rondom het projectgebied gelden enkele vrijwaringszones ten aanzien van beschermingszones rondom de gaswinning en de aanwezigheid van kabels en leidingen (zie figuur 6). In de beschermingszone worden geen objecten met fundering geplaatst en wordt geen diepwortelende beplanting aangeplant. De beschermingszone blijft bovengronds toegankelijk en ligt buiten het hekwerk van het batterij-opslag systeem.

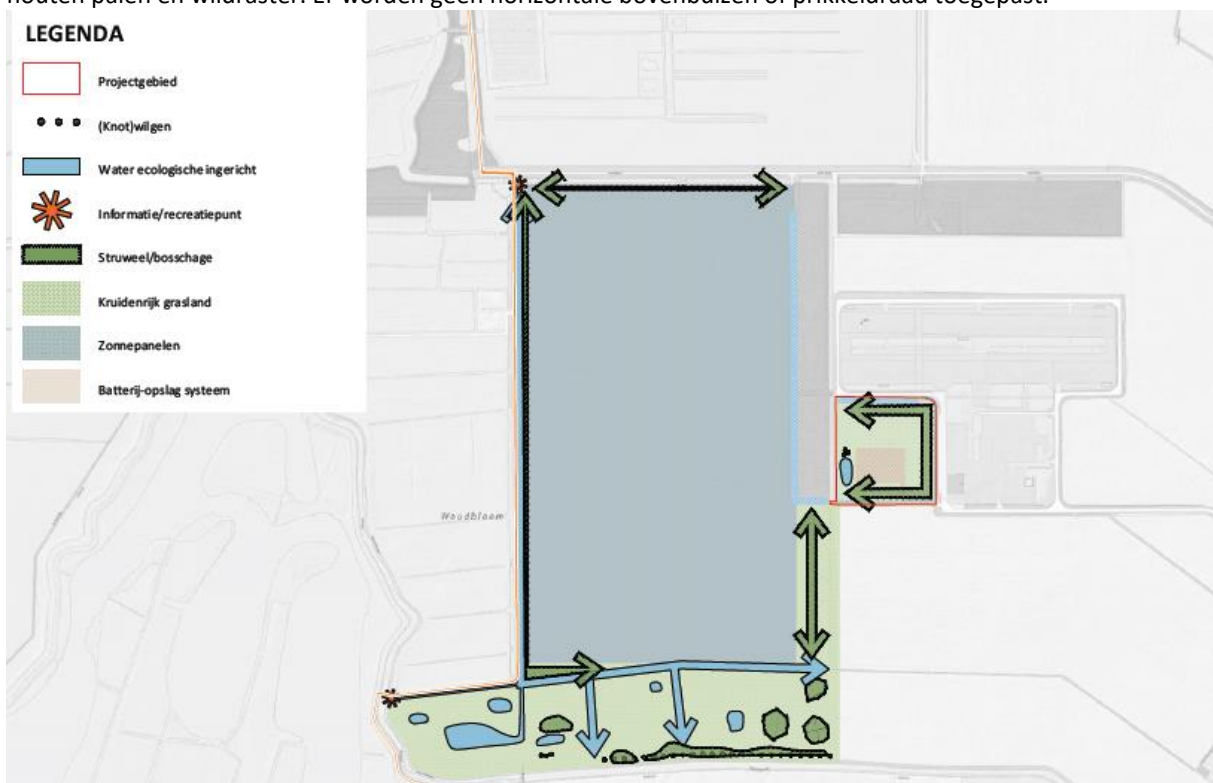
Figuur 6: Weergave huidige situatie, inclusief beschermingszone Gasunie (op basis van Klic-melding).

Uitbreiden natuurwaarden

In het nabijgelegen natuurgebied 't Roegwold bestaan de aanwezige natuurwaarden uit (natte) graslanden, moerasbos en open water. De landschappelijke inpassing bij het zonnepark levert een bijdrage aan deze bestaande natuurwaarden. Met de aanleg van watergangen, poelen en ruigtes wordt het leefgebied van een libellesoort (de groene glazenmaker) uitgebreid, daarmee neemt de veerkracht van het naastgelegen natuurgebied toe. De nieuwe inrichting rondom het zonnepark bestaat uit een natuurkavel langs de zuidzijde van het zonnepark en stroken natuurlijke inrichting (struweel en ecologische watergangen) langs de randen van het zonnepark. De inrichting nabij het batterij-opslagsysteem sluit met een poel en struweelbeplanting aan bij de nieuwe landschapselementen rondom het zonnepark. Rondom is gekozen om beplanting toe te passen met inheemse soorten, zoals bijvoorbeeld meidoorn, hazelaar, sleedoorn en wilgen.

Beperkte zichtbaarheid

De omwonenden langs de Groenedijk hebben in het eerdere omgevingsproces (2019-2021) de wens uitgesproken om het zicht op het beoogde zonnepark te beperken. De landschappelijke inpassing van het zonnepark omvat een brede bosschage die het zicht op de zonnepanelen aan het zicht onttrekt. In aansluiting op deze landschappelijke inpassing en om het zicht op de batterijen te beperken wordt rondom het batterij-opslagsysteem een struweelstrook gerealiseerd. In het beplantingsplan is opgenomen dat direct een aantal stuks beplanting van relatief groot formaat worden ingeplant, om snel resultaat te behalen. De oostkant van het beoogde batterij-opslagsysteem wordt geflankeerd door het gaswinningsstation en is daarmee niet zichtbaar vanaf de Groenedijk. Om te garanderen dat de ontwikkeling ook zonder gaswinningsstation goed is ingepast richting de Groenedijk wordt er ook aan de noord- en oostzijde van de ontwikkeling struweel toegepast. Langs de technische objecten aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing wordt een onopvallend, niet glimmend hekwerk toegepast. Hierbij gaat de voorkeur uit naar een landelijk ogend hekwerk met kastanje houten palen en wildraaster. Er worden geen horizontale bovenbuizen of prikkeldraad toegepast.

Figuur 7: Weergave basisprincipes landschappelijke inpassing, in samenhang met het plan voor het zonnepark.

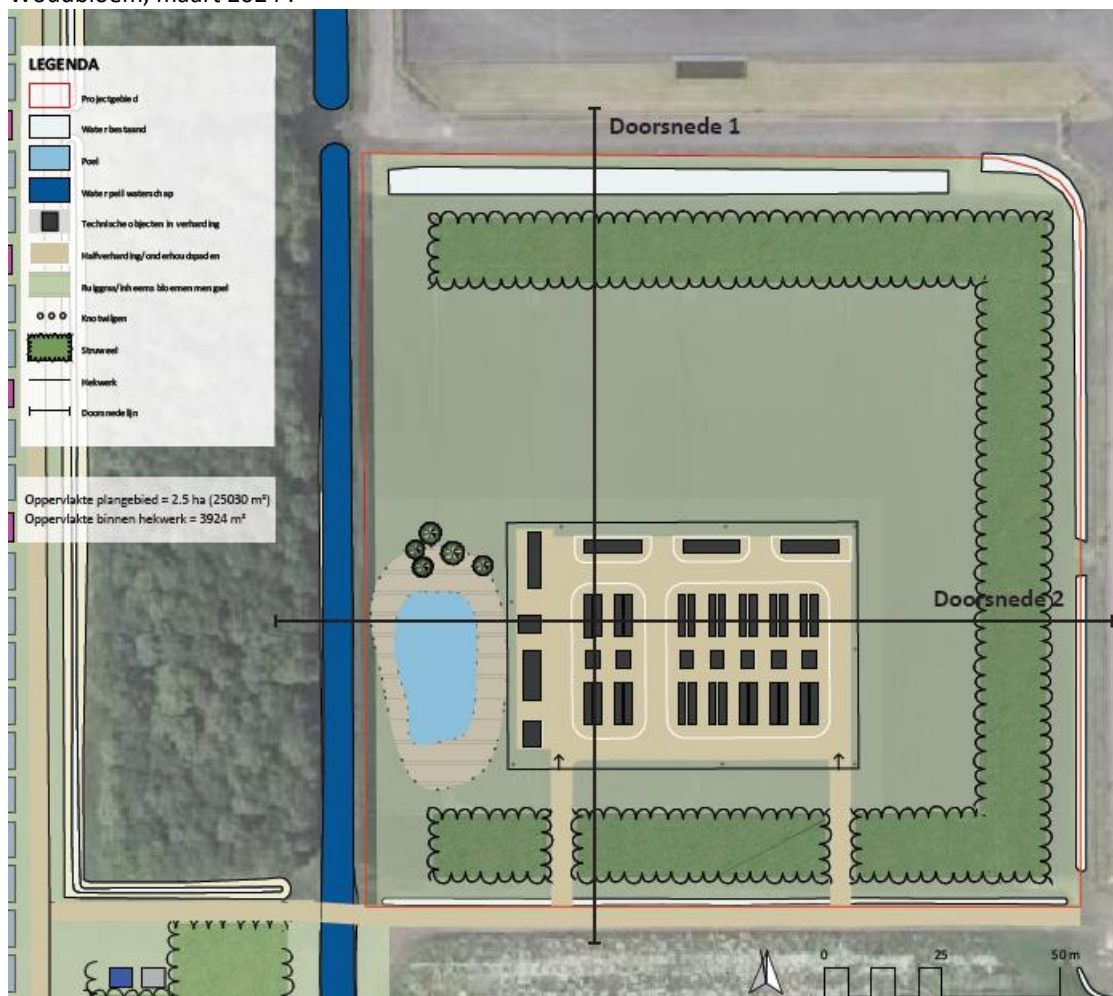
Recreatieve voorzieningen

Langs het recreatiepad dat langs de westkant van het beoogde zonnepark loopt worden twee locaties ingericht als infoplek; infotafel en uitkijkplatform. Vanaf deze locaties zal het batterij-opslagsysteem niet zichtbaar zijn. Bij deze informatievoorzieningen wordt ook informatie gegeven over het functioneren van het batterij-opslag systeem in relatie tot het zonnepark.

2.5.3 Inrichtingsplan

Nieuwe landschapselementen

Om de ruimtebeleving zoveel mogelijk intact te laten en het zicht op de technische objecten op het batterij-opslagsysteem weg te nemen heeft het de voorkeur om de technische objecten in te pakken in een groene rand, in aansluiting op de groene rand van het naastgelegen zonnepark en de bestaande bosschage. De nieuwe landschapselementen, struweel, poel en kruidenrijk grasland, dienen daarnaast ter versterking van de biodiversiteit. Nieuwe beplanting is inheems en gebiedseigen en levert een bijdrage aan variatie in habitat voor diverse fauna. Het sortiment is zorgvuldig samengesteld (zie het beplantings- en beheerplan zoals opgenomen in het separaat bijgevoegde document 'Landschappelijk inrichtingsplan, Batterij-opslag systeem Woudbloem, maart 2024'). Er wordt geen gebruik gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest. Door het ontwikkelen van bloem- en kruidenrijk grasland, een poel en de aanplant van struweel wordt er afstand gecreëerd tot de voorgenomen ontwikkeling en wordt het directe zicht op het hekwerk en de technische objecten beperkt. De containers met batterijen zullen een hoogte hebben van ongeveer 3 meter. Om het zicht te doorbreken wordt direct langs het hekwerk struweel toegevoegd. Het struweel zal uitgroeien tot een hoogte van ongeveer 4 meter. Zodoende valt de groenstructuur op de horizon ruimtelijk weg in de forse bosschage die al aanwezig is. Figuur 8 bevat een weergave van de overzichtstekening van het inrichtingsplan. Doorsneden zijn opgenomen in het separaat bijgevoegde document 'Landschappelijk inrichtingsplan, Batterij-opslag systeem Woudbloem, maart 2024'.

Figuur 8: Weergave overzichtstekening landschappelijk inrichtingsplan.

Watersysteem

Binnen het projectgebied van zowel het zonnepark als het batterijopslag-systeem wordt het verharde oppervlak uitgebreid ten opzichte van de huidige situatie. De verharding (ontsluitings-, onderhouds en beheerpaden) wordt (behalve ter plaatse van de technische installatie zelf) gerealiseerd in waterdoorlatend grasbeton. Met de aanleg van een grasbeton halfverharding wordt de bevordering van de waterinfiltratie gestimuleerd. Eventueel wordt een zandlaag onder grasbeton tegels aangebracht. Daarnaast wordt het waterbergend vermogen uitgebreid met de aanleg van een kunstmatige pool ten westen van het batterijopslag-systeem. Op het terrein van het batterijopslag-systeem stroomt afwaterend regenwater dat niet infiltreert in de halfverharding via afwateringsgeulen in westelijke richting naar de pool. Aldaar infiltreert overtollig water of kan het water tijdens pieksituaties de zuidelijke watergang instromen. Een nieuwe duiker met (regelbare) overstort reguleert hoeveel liter water per seconde kan wegstromen. Dit betreft maximaal 0,2 liter per seconde. De pool heeft naast een waterbergende functie ook een ecologische functie. In de verschillende waterdieptes groeien en leven namelijk verschillende waterdieren en -planten. De wortels van planten houden de oevergrond goed vast. De vegetatie reinigt ook nog eens het water, zodat bijvoorbeeld algen minder kans krijgen. Ook zorgt de beplanting voor een ideaal leefgebied voor diverse dieren. De beschikbaarheid van beschutting en voedsel maken het tot een plek met goede broedmogelijkheden voor vogels. Ook vlinders, kleine zoogdieren, insecten en libellen vinden er een plekje en in het water daarnaast zijn er kikkers en vissen te vinden.

Beplantings- en beheerplan

In het bijgevoegde rapport 'Landschappelijk inrichtingsplan, Batterij-opslag systeem Woudbloem, augustus 2023' is een beplantings- en beheerplan opgenomen, waarin concreet is opgenomen welke beplantingselementen worden toegevoegd en hoe er beheerd gaat worden. Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van dit bijgevoegde rapport.

2.6 Technische objecten

De technische opzet van het batterij-opslagsysteem in Woudbloem is opgebouwd uit diverse clusters, elk bestaande uit maximaal 8 afzonderlijke eenheden van batterijen. Deze clusters zijn ontworpen in overeenstemming met de PGS-37-1 normen en hebben elk een maximale capaciteit van ruim 10 MWh. Naast de batterijclusters zijn er omvormers geïntegreerd in het systeem. Deze omvormers spelen een rol in de conversie van gelijkstroom, opgeslagen in de batterijen, naar wisselstroom die geschikt is voor het elektriciteitsnet. Verder zijn er containers aanwezig die schakelaars bevatten. Deze schakelaars dienen voor de juiste regeling en controle van het energieopslagsysteem. Daarnaast is er een container met reserveonderdelen beschikbaar. Het gehele technische ontwerp is zorgvuldig geïmplementeerd in overeenstemming met de PGS 37-1 richtlijnen. Hierdoor voldoet het systeem aan alle noodzakelijke mitigerende maatregelen, wat de veiligheid en betrouwbaarheid van de installatie waarborgt.

Figuur 9 betreft een toelichting op de technische installatie. Figuur 10 betreft een referentiebeeld van een aantal containers met batterijen (merk Tesla).

1. Batterij packs/units op betonplaat
→ Batterij plug & play units die op een betonplaat worden geplaatst.
2. Transformator
→ De transformatoren zorgen voor de omzetting van het lagere spanningsniveau van de batterijen naar 10kV.
3. Container met reserveonderdelen
→ Zodat reparaties snel kunnen worden uitgevoerd.
4. Onderhoudscontainer
→ Zodat onderhoud kan worden uitgevoerd.
5. Reserve transformator
→ De reserve transformator is in principe niet voor gebruik, alleen voor back up.
- 6 & 7. Containers met schakelaars
→ Voor regelen van het batterijpark
8. Camera's
→ De camera's zijn nodig voor de beveiliging tegen diefstal.
9. Toegangspad en onderhoudspad
→ Toegangspad voor onderhoud en beheer.
→ Onderhoudspad loopt rondom en tussen de containers met batterij-opslag.
10. Hekwerk
→ afscherming tegen onbevoegden. Zorgt voor veiligheid.

Figuur 9: Weergave en toelichting technische installatie.

Figuur 10: Referentiebeeld van een aantal containers met batterijen van Tesla.

Ten aanzien van de kleurstelling en materialisering van de technische installaties heeft het, puur vanuit technisch oogpunt en met de kennis van het moment, de voorkeur om de containers in het wit uit te voeren omdat deze dan minder gekoeld moeten worden. Door de landschappelijke inpassing met een groene randbeplanting zal het zicht op de technische installaties vanaf de Groenendijk ontnomen worden en is de kleurstelling van de objecten minder van belang.

2.7 Toegankelijkheid en ontsluiting

Hekwerk en camera's

Er wordt een onopvallend, niet glimmend hekwerk van maximaal 2 meter hoog toegepast rondom het batterij-opslagsysteem. Toepassing van een hekwerk is noodzakelijk vanuit veiligheid en bovendien een eis vanuit de verzekeraar. Het hekwerk wordt aan het zicht onttrokken door deze aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing te plaatsen, achter het struweel. Eventuele camera's worden idealiter op de palen van het hekwerk bevestigd en anders op losse palen nabij het hekwerk geplaatst, eveneens aan binnenzijde landschappelijke inpassing (maximale hoogte 3 m).

Ontsluiting

Het terrein met batterij-opslagsysteem wordt aan twee zijden ontsloten. Via de zuidwestzijde van het projectgebied, via het beoogde zonnepark en via de zuidoostzijde, naar de Groenedijk. De technische installaties zijn toegankelijk voor hulpdiensten. Het toegangspad (ontsluiting) en de onderhouds/beheer paden worden aangelegd in grasbeton met voldoende draagkracht voor hulpdiensten en beheer. De technische objecten zelf staan op een betonplaat met fundering. De toepassing van halfverharding komt ten goede aan klimaatadaptatie, door betere doorlaatbaarheid en infiltratie van regenwater. Via afwateringsgeulen in de halfverharding/grasbeton wordt overtollig regenwater vanaf het terrein afgevoerd naar de omliggende watergangen.

2.8 Omgevingsproces

Ten behoeve van het plan voor de realisatie van het zonnepark is een uitgebreid omgevingsproces doorlopen. Nu met het voorliggende plan een deel van het oorspronkelijke plan is gewijzigd, is een nieuwe inloopavond voor omwonenden georganiseerd. Deze is gehouden op 7 december 2023 in Dorpshuis de Ruyten. Tijdens deze avond is het voorliggende plan toegelicht en besproken. Dit heeft inhoudelijk niet tot aanpassingen van het plan geleid. Het verslag van de informatieavond is opgenomen als separate bijlage.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en het Nationaal Klimaatakkoord 2019

Het kabinet heeft met het Nationaal Klimaatakkoord van 2019 als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emmissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen. Dit is ook uitgesproken in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is. In 2050 is Nederland erin geslaagd alle benodigde ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem.

De productie van hernieuwbare energie moet vervijfvoudigen. Concreet wordt hierbij gestreefd naar het opschalen van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen tot 84 TWh (terawattuur). De productie wind op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zonnepanelen op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie op land 35 TWh wordt gerealiseerd.

De transitie naar een duurzaam elektriciteitssysteem stelt het bestaande elektriciteitssysteem en alle betrokken spelers voor nieuwe uitdagingen. In essentie gaat het om drie elementen:

1. De productie van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit kent grotendeels een gevarieerd patroon. Eenvoudig gesteld zijn zonnepanelen en wind variabele, weersafhankelijke bronnen. Om vraag en aanbod onder alle omstandigheden op elkaar af te stemmen zal een groter beroep gedaan worden op flexibiliteit van het systeem. Flexibiliteit zal moeten komen van alle mogelijke vormen van buffering in zowel tijd als omvang: opslag, demand side response, hybride elektrificatie, regelbare productie en flexibiliteit uit het buitenland via interconnectie. Grotere weersafhankelijkheid van het aanbod aan elektriciteit leidt tot een grotere behoefte aan korte en lange termijn flexibiliteit.
2. De transitie zal de vraag naar elektriciteit in volume en profiel doen veranderen. Elektrificatie is voor de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit een mogelijke route voor verduurzaming. De omvang en snelheid van elektrificatie hebben een grote invloed op de werking van het elektriciteitssysteem. Het toepassen van hybride oplossingen, inclusief allerlei vormen van buffering, kan significant bijdragen aan de benodigde flexibiliteit.
3. Hernieuwbaar opgewekte elektriciteit zal ingevoerd en onttrokken moeten kunnen worden op het net. Dat stelt netbeheerders voor de uitdaging om tegen zo laag mogelijke kosten nieuwe bronnen en additionele elektrificatie te faciliteren door o.a. toereikende netcapaciteiten te bieden. Het stelt overheden voor de taak om dit ruimtelijk goed in te passen. Infrastructuren voor het transporteren,

converteren en opslaan van elektriciteit, aardgas, biogas, waterstof, CO2 en warmte zullen ook op elkaar afgestemd moeten worden.

Met deze uitdagingen zal gedurende de transitie de leveringszekerheid op het huidige hoge niveau dienen te blijven. Een energieopslagsysteem levert een bijdrage aan de transitie naar een flexibel elektriciteitssysteem. Energie-infrastructuur is voor de energietransitie sterk voorwaardenscheppend. De energie-infrastructuur (elektriciteit, (groen)gas en andere energiedragers) zal verder ontwikkeld moeten worden opdat tijdig voldoende capaciteit beschikbaar is. Tijdige en integrale ruimtelijke planning waarbij ook infrastructuur vanaf de start wordt meegenomen, is belangrijker dan ooit.

Het realiseren van een passende energie-infrastructuur met voldoende capaciteit en het realiseren van opslagsystemen (buffering) die flexibiliteit in het elektriciteitsnet bieden gaat dus hand in hand met de energietransitie.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van het batterij-opslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem draagt bij aan het behalen van de energie-doelstellingen en het borgen van leveringszekerheid m.b.t. elektriciteit. Opslag van energie in batterijen en daarmee regelbare levering aan het net passen binnen de strategie van 'buffering' (flexibiliteit van het energiesysteem). Het Rijk stelt bovendien dat er voldoende ruimte gereserveerd moet worden voor de duurzame opwek en het transport van energie.

3.2.2 Routekaart Energieopslag voorjaar 2023

In juni 2023 is de Routekaart Energieopslag gepubliceerd, inclusief kamerbrief. In de kamerbrief wordt aangegeven dat in het energiesysteem van de toekomst elektriciteit de belangrijkste energiedrager is, vervuld waterstof een belangrijke systeemrol en vult decentrale duurzame warmtevoorziening een groot deel van de warmtevraag in. De energieproductie in een duurzaam energiesysteem komt vrijwel volledig uit variabele bronnen als wind en zon. De potentiële verschillen tussen vraag en aanbod zullen daardoor groter zijn dan in het vroegere energiesysteem dat vooral bestond uit regelbare elektriciteitscentrales op basis van kolen en gas en verwarming met aardgas. Dit vergroot het zogenaamde 'flexibiliteitsvraagstuk': om het energiesysteem in balans te houden is flexibiliteit nodig, dat in verschillende vormen kan worden geboden: flexibele vraagsturing, (CO2-vrij) regelbaar vermogen, interconnectie (met andere landen), conversie en energieopslag.

Energieopslag heeft de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekregen. Enerzijds omdat het al geruime tijd een cruciale rol speelt in ons energiesysteem, denk bijvoorbeeld aan het vullen van de Nederlandse gasopslagen in 2022 (o.a. in Bergermeer) waarmee de levering van gas in de winter 2022/2023 is verzekerd. Anderzijds omdat het tot onze verbeelding spreekt: de ontwikkelingen gaan snel en de grenzen zijn nog lang niet bereikt. Zo is in oktober 2022 de grootste batterij van Nederland geopend in Lelystad (GIGA Buffalo, 24 MW/48MWh) terwijl er inmiddels voor 2023 twee grotere batterijen zijn aangekondigd in Vlissingen. Deze batterijen spelen een belangrijke rol in het balanceren van vraag en aanbod op het elektriciteitsnet.

Energieopslag is geen doel op zich, maar kan meerdere doelen dienen, waaronder het balanceren van vraag en aanbod, het bedienen van de warmtepiekvraag, het ondersteunen van elektriciteits-, gas- en warmtenetten, het verlichten van netcongestie en het bieden van strategische voorraden. Deze doelen zijn essentieel voor het functioneren van ons huidige energiesysteem, voor het mogelijk maken van de energietransitie en voor de ontwikkeling van het energiesysteem van de toekomst.

De Routekaart Energieopslag brengt in kaart welke acties ondernomen moeten worden om energieopslag te bevorderen, passend bij de verwachte rol ervan in het toekomstige energiesysteem, tot aan 2035 en daarna. In de Routekaart Energieopslag wordt gekeken naar alle vormen van energieopslag, onderverdeeld in elektriciteits-, moleculen- en warmteopslag.

Samengevat stelt de Routekaart Energieopslag dat zowel elektriciteits-, moleculen- als warmteopslag nodig (zullen) zijn in ons energiesysteem. Ten eerste omdat ze vraag en aanbod binnen de op zichzelf staande energieketens bij elkaar brengen. Zo kan elektriciteitsopslag zorgen voor meer opwek van wind- en zonne-energie en is warmteopslag cruciaal voor geo- en zonthermie. Ten tweede omdat ze elkaar uitstekend en noodzakelijk aanvullen in termen van vermogen en opslagduur (systeemintegratie c.q. uitwisseling tussen de ketens). Omdat de aard en huidige staat van technische ontwikkelingen tussen elektriciteits-, moleculen- als warmteopslag wezenlijk verschilt, is het van cruciaal belang zo te sturen dat enerzijds de verschillende technieken uiteindelijk op een vergelijkbaar niveau komen en anderzijds conversie tussen technieken (bijvoorbeeld van elektriciteit naar warmte) effectief kan worden benut. Behalve de overheid kunnen ook andere partijen (waaronder netbeheerders en de energieopslagsector) hierin een belangrijke rol spelen.

TenneT verwacht ongeveer 10GW aan batterijen nodig te hebben in 2030 om de betrouwbaarheid van het hoogspanningsnet te garanderen, waarvan 9GW stand-alone op basis van het huidige kabinetsbeleid waarin in 2030 centrales geen kolen meer mogen verstoken.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van het batterij-opslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem speelt in op de grote maatschappelijke behoefte aan batterij-opslagsystemen, waarbij aangemerkt dat het in dit geval niet om een stand-alone batterij-opslagsysteem gaat.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam
- Kustfundament
- Grote rivieren
- Waddenzee en waddengebied
- Defensie
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, Natuurnetwerk Nederland (NNN), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een batterij-opslagsysteem past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

De ladder voor duurzame verstedelijking is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een batterij-opslagsysteem is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹⁰ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing.

3.2.4 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de kaders van het Rijksbeleid. Vanuit relevante beleidsdocumenten en regelgeving werken geen randvoorwaarden of uitgangspunten rechtstreeks door op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en de NOVI.

¹⁰ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

3.3 Provinciaal beleid, Omgevingsvisie en -verordening

3.3.1 Inleiding

Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020 is enkele malen geactualiseerd. De geconsolideerde Omgevingsvisie februari 2022 betreft de meest actuele Omgevingsvisie van de provincie Groningen. Deze Omgevingsvisie vormt een basis voor de ruimtelijke plannen die in de provincie Groningen worden gemaakt. In de Omgevingsvisie staat het provinciale omgevingsbeleid weergegeven rondom milieu, verkeer en vervoer, water en ruimtelijke ordening. De Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016 (welke vervolgens diverse malen is geactualiseerd) bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie Groningen. Deze regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De Omgevingsverordening is nauw verbonden met de Omgevingsvisie provincie Groningen.

Er zijn zes grote opgaven waar de provincie de komende jaren in het bijzonder aan werkt: Leefbaarheid, Circulaire Economie, Gaswinning, Waddengebied, Energietransitie en Erfgoed, ruimtelijke kwaliteit en landschap. De provincie stimuleert de opwek en het gebruik van duurzame energie. Dit doet de provincie door ruimte te bieden aan bijvoorbeeld zonnepanelen. De provincie vindt ruimtelijke inpassing en lokale participatie van belang. Met goede ruimtelijke inpassing wil de provincie samen met gemeenten het draagvlak voor duurzame energie vergroten. Met het voorliggende plan wordt een bijdrage geleverd aan de energietransitie. Over opslag van duurzame energie met behulp van batterijen is geen specifiek beleid en/of regelgeving opgenomen in de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Met het voorliggende plan wordt een vergund testveld van zonnepanelen niet gerealiseerd. Dit betreft een technische installatie m.b.t. duurzame energie. In plaats hiervan wordt op dezelfde locatie een batterij-opslagsysteem gerealiseerd, wat eveneens een technische installatie m.b.t. duurzame energie betreft. Hier staan geen regels in de Omgevingsverordening aan in de weg. Wel zijn de volgende aspecten uit de Omgevingsvisie en -verordening van belang, op de voorgenomen ontwikkeling.

Inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen

Afhankelijk van en evenredig aan aard, omvang en ruimtelijke gevolgen van een ruimtelijke ontwikkeling moet een ruimtelijk plan inzicht geven in:

- de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap;
- de bestaande stedenbouwkundige, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied;
- inpassing van de met het plan mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen in de directe en bredere omgeving;
- de maatregelen die nodig worden geacht om eventuele aantasting van kwaliteiten en waarden binnen en buiten het plangebied als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen te salderen of te compenseren;
- de bijdrage die de met het plan mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkeling kan leveren aan de bestaande of nieuwe kwaliteiten en waarden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het directe gebied rondom de technische installatie wordt landschappelijk en natuurlijk ingericht, rekening houdend met de genoemde aspecten. Dit is toegelicht in paragraaf 2.5 van deze Ruimtelijke Onderbouwing. Belangrijk hierbij is dat met het plan voor het zonnepark meer dan 12 hectare permanente natuur wordt gerealiseerd, als compensatie voor het te realiseren zonnepark, waaronder het testveld. Dit testveld inclusief landschappelijke inpassing (een technische installatie) wordt met het voorliggende plan gewijzigd in een batterij-opslagsysteem (ook een technische installatie) inclusief landschappelijke inpassing. De voorgenomen realisatie van 12 hectare permanente natuur (ter compensatie) wijzigt niet met het voorliggende plan.

Buitengebied

Het projectgebied is gelegen in 'Buitengebied'. De provincie wil de waarde van het buitengebied voor natuur en recreatie ontwikkelen en de landschappelijke kernkarakteristieken behouden en waar mogelijk versterken. Ook wil de provincie het buitengebied als woongebied aantrekkelijk houden en bedrijven de mogelijkheid bieden om zich te vestigen in vrijkomende bebouwing en zich daar te ontwikkelen. Omdat de inrichting van het buitengebied zowel vitaal als duurzaam dient te zijn, is daarnaast zuinig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het voorgenomen plan wordt, naast de opwekking van duurzame energie met het zonnepark (een maatschappelijk doel) straks ook de duurzame energie opgeslagen, o.a. om netcongestie te voorkomen. Met het volledige plan wordt ook de natuur blijvend versterkt. Daarnaast blijven de landschappelijke kernkarakteristieken behouden en deze worden ook blijvend versterkt. Ook is sprake van zorgvuldig ruimtegebruik, door het batterij-opslagsysteem te realiseren op de plek waar het testveld was voorzien.

Landschap

Het projectgebied voor het zonnepark is gelegen in deelgebied 'Centrale Woldgebied en Duurswold'. Het Centrale Woldgebied wordt vooral gekenmerkt door grootschalig open landschap met reeksen boerderijen op huiswierden of inversieruggen. Duurswold heeft een grootschalig open landschap met daarin lintdorpen (groene linten) op flauwe zandruggen

In dit deelgebied dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met:

- de grootschalige openheid;
- de reeksen boerderijen, deels op huiswierden en/of inversieruggen;
- de Meedenverkaveling in de vorm van sloten en medenlanen in het Centrale Woldgebied;
- de flauwe glaciale zandruggen met wegdorpen (groene linten) overgaand in grootschalig open landschap in Duurswold;
- de wegdorpen met boerderij(erv)en (slingertuinen) en soms zware wegbeplanting in Duurswold;
- de klooster- en kerkerreinen, molens en een borg met landgoedbossen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende projectgebied en de directe omgeving betreft een grootschalig en open landschap. De landbouwpercelen zijn rationeel verkaveld. De rationele verkaveling wordt niet aangetast. De ontwikkeling van past dan ook binnen de landschappelijke kenmerken van dit landschap.

Leefgebied voor akkervogels

Het projectgebied is aangewezen als leefgebied voor akkervogels (dit geldt voor een groot deel van de oostkant van Groningen). De provincie beschermt akkervogels in gebieden waar nog levenskrachtige populaties akkervogels voorkomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Aangezien het projectgebied deel uitmaakt van leefgebied voor akkervogels, is ten behoeve van het plan voor het gehele zonnepark reeds een afzonderlijke notitie opgesteld die ingaat op het provinciale beleid, het effect van het voorgenomen plan op akkervogels, en mitigerende maatregelen. Deze notitie is separaat bijgevoegd ('Notitie Akkervogels, Zonnepark Woudbloem'). In het voorliggende plan wordt alleen het testveld niet

gerealiseerd, maar wordt op deze plek het batterij-opslagsysteem gerealiseerd. Hiermee wijzigen de conclusies van de eerdere notitie niet.

Aantasting en verstoring op aanwezige akkervogels moet worden voorkomen. Er wordt in de nieuwe situatie geen gebruik meer gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest in het projectgebied. Daarnaast blijft het gehele projectgebied (inclusief zonnepark) in potentie interessant voor akkervogels. Extensivering van het landgebruik en meer ruimte voor bloeiende kruiden en heesters maakt dat er meer insecten zullen zijn wat als voedsel dient voor akkervogels. Ook ontstaat meer rust vanwege de functiewijziging wat positief is voor akkervogels. Met het totale plan wordt ruimschoots voldaan aan de door de provincie in haar hernieuwde handreiking voorgeschreven 10% van de ruimte die akkervogel-vriendelijk ingericht dient te worden, aangezien een gebied van 12 hectare akkervogel-vriendelijk wordt ingericht.

Laaggelegen gebied

De provincie wil gebieden aanwijzen waar het watersysteem meer leidend is bij het toekennen van de functie. Dit is onder meer bij laaggelegen gebieden die gevoelig zijn voor wateroverlast en waar waterrobuust gebouwd moet worden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied ligt in laaggelegen gebied. De functie als zonnepark met een batterij-opslagsysteem past goed in laaggelegen gebied, die agrarisch gezien daardoor minder geschikt is. Een zonnepark met batterij-opslagsysteem kan waterrobuust gebouwd worden en met het voorliggende plan wordt permanente natuur (waaronder natte natuur) gerealiseerd, in aansluiting op een bestaand natuurgebied

Energyport

In Noord-Nederland is de topsector energie een stuwende (inter)nationale economische kracht die verbonden is met andere sterke bedrijfstakken zoals chemie en water(technologie). Dankzij het aanwezige energieproductievermogen, de fijnmazige energie-infrastructuur, de kennispositie en de ruimtelijke kenmerken vervult Noord-Nederland de rol van internationaal energieknooppunt en zijn er uitstekende condities voor de doorontwikkeling van de regio tot Energyport. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Rijk (SVIR) onderschrijft het versterken van Energyport als internationaal energieknooppunt en kenniscentrum voor energievoorziening en -transitie.

Het project ligt in het provinciale deelgebied 'Energyport'. De provincie zet in dit gebied in op het bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de Energyport, op het terrein van:

- kennis (onder andere Energy Academy Europe en het Energy college);
- energie gerelateerde havenfaciliteiten (voor onder andere off shore wind);
- het bieden van fysieke ruimte voor de realisatie van (duurzame) energie, waaronder windenergie, zonne-energie, biomassa, en alternatieven voor aardgas.

Hiermee versterkt de provincie de positie en kansen van het noorden in de energiemarkt, trekt de provincie nieuwe mensen en startups aan en draagt de provincie serieus bij aan de nationale energiedoelstellingen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnepark met batterij-opslagsysteem binnen 'Energyport' draagt bij aan het bereiken van de provinciale doelstellingen voor dit gebied.

3.3.2 Klimaatagenda Provincie Groningen 2030

In de 'Klimaatagenda Provincie Groningen 2030' is opgenomen dat het energiesysteem zowel technisch als economisch veel flexibeler moet worden ingericht, om hernieuwbare elektriciteitsproductie uit wind en zon in te passen. Zowel het fysieke netwerk zelf, alsook de huidige marktordening en het huidige wetgevingskader zijn niet toegerust op de nieuwe situatie met een snel groeiend aanbod van energie, met een grilliger productiepatroon. Netbeheerders kunnen hierdoor niet tijdig inspelen op deze ontwikkelingen. Momenteel kent de regio al een gebrek aan netcapaciteit voor het afvoeren van vooral zonnestroom. Dit belemmert de voortgang van de energietransitie en zorgt bovendien voor een ongelijk speelveld, waarin kleine projecten van onderop mogelijk het onderspit delven. De netcapaciteit wordt mogelijk een sturende factor in de locatiekeuze, in plaats van onderdeel van een bredere afweging. Er is meer capaciteit nodig, maar een wildgroei aan nieuwe hoogspanningsverbindingen is ruimtelijk ongewenst. De provincie zet daarom in op het beter benutten van de bestaande capaciteit. Dat doet de provincie door het toevoegen van flexibiliteitsopties, zoals opslag in batterijen, het inzetten van de 'reservestroom van het net', conversie naar waterstof en vraagsturing (bijvoorbeeld het slim laden van elektrische auto's). Daarnaast lijkt het onvermijdelijk dat er nieuwe capaciteit gecreëerd moet worden door netverzwaringen. De uitdaging is dat beide oplossingsrichtingen soelaas bieden op de (middel)lange termijn, terwijl het probleem acuut is.

De provincie dringt daarom bij de netbeheerders aan op een pro-actievere koers:

- pleeg voorinvesteringen voor netverzwaring (op basis van afspraken die binnen de Regionale Energie Strategie worden gemaakt in plaats van op basis van aanvragen van concrete projecten);
- creëer meer ruimte binnen het bestaande net, voor zover de huidige kaders dit toestaan (bijvoorbeeld door het in gebruik nemen van de zogenaamde 'vluchtstroken');
- jaag slimmer gebruik van het bestaande net aan, samen met gemeenten en ontwikkelaars.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de ambities en doelstellingen van de provincie Groningen. Er is noodzaak om de bestaande capaciteit van het elektriciteitsnet beter te benutten, wat de provincie wil doen door onder andere batterij-opslagsystemen toe te voegen, zoals met het voorliggende plan wordt beoogd.

3.3.1 Conclusie provinciaal beleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de kaders van het provinciale beleid en de regelgeving. Er is noodzaak om de bestaande capaciteit van het elektriciteitsnet beter te benutten, wat de provincie wil doen door onder andere batterij-opslagsystemen toe te voegen, zoals met het voorliggende plan wordt beoogd. Daarnaast past het voorliggende plan binnen de relevante regels van de Omgevingsverordening.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie Groningen

In het hele land werken gemeenten, waterschappen, provincies, inwoners, partners en belanghebbenden al samen aan de een regionale energiestrategie (RES), waarin staat waar en hoeveel wind- en zonne-energie op land opgewekt kan worden, welke infrastructuur daarvoor nodig is en met welke warmtebronnen wijken en gebouwen verwarmd kunnen worden. De gemeente Midden - Groningen valt onder de RES-Regio Groningen,

waarvoor een RES 1.0 is vastgesteld. De regio heeft de ambitie om 5.7 TWh aan duurzame energie op te wekken in 2030. De capaciteit van het elektriciteitsnet staat in (Noord-) Nederland hierbij onder druk. Realisatie van batterij-opslagsystemen helpen om netcongestie tegen te gaan.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Duurzaamheidsvisie Midden-Groningen 2019-2022

In 2030 wil de gemeente de CO₂-uitstoot in de gemeente met 55% hebben teruggebracht. Daarbij zet de gemeente in op energiebesparing (1,5 % per jaar, klimaatakkoord), het vergroten van de duurzame energieproductie (streven naar 25% duurzame energie geproduceerd binnen de gemeente in 2030) en het efficiënter gebruik van fossiele bronnen (bijvoorbeeld door betere benutting van industriële restwarmte).

Wat betreft duurzame energieproductie zet de gemeente in op zon, wind (bijvoorbeeld beleid voor kleinschalige windturbines) en biomassa. De energietransitie zal de fysieke omgeving veranderen. De energielandschappen voor de komende decennia worden nu ontwikkeld. Dat vraagt aandacht voor de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie. De gemeente zoekt naar een zo goed mogelijke balans tussen de ruimtelijke claims voor de verschillende gebruiksfuncties. Hernieuwbare bronnen worden goed ingepast in het landschap en de gemeente neemt maatregelen om de dalende biodiversiteit tegen te gaan.

De voorgenomen ontwikkeling draagt bij aan het behalen van de duurzame energiedoelstellingen en wordt goed landschappelijk ingepast.

3.5.2 Beleid Zonneparken in Midden-Groningen

De gemeente Midden-Groningen wil de overstap naar duurzame energiebronnen maken. De gemeente richt ze zich op meerdere vormen van duurzame energie; zonne-energie, windenergie, warmtekuoudeslag, enz. Het 'Beleid Zonneparken Midden-Groningen' gaat specifiek in op tijdelijke zonneparken met grondgebonden panelen of panelen op het water. Het betreft een gebiedsvisie om zonneparken (voor maximaal 30 jaar) in het buitengebied mogelijk te maken.

De gemeente Midden-Groningen wil in 2030 de CO₂ uitstoot in de gemeente met 55% hebben teruggebracht. Daarbij zet de gemeente in op energiebesparing (1,5 % per jaar, klimaatakkoord), het vergroten van de duurzame energieproductie (er wordt gestreefd naar 25% duurzame energie geproduceerd binnen de gemeente in 2030) en het efficiënter gebruik van fossiele bronnen. Om bij een volledige keuze voor zonne-energie de benodigde duurzame energie voor woningen en bedrijven op te wekken, is een gebied van ongeveer 1900 hectare met zonnepanelen nodig. De gemeente wil niet direct de benodigde ruimte voor zonnepanelen (1900 hectare) invullen, maar op basis van de opgedane ervaringen het beleid tussentijds evalueren en zo nodig kunnen bijstellen. Een ander argument is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de duurzame energiesector. Windenergie, aardwarmte en biogas kunnen ook een rol spelen in de duurzame energiemix. Voor de periode tot 2025 wordt ruimte geboden voor een oppervlakte van maximaal 600 hectare. Door eerst uit te gaan van maximaal 600 hectare (ongeveer een 1/3 deel van het ruimtebeslag bij volledige richtten op zonne-energie) kan het aandeel zon groeien en is er daarna ruimte om de kader bij te stellen indien nodig. De omvang

van de kansrijke locaties is dusdanig dat hierbinnen voldoende zoekruimte is om onder voorwaarden 600 hectare te realiseren.

Zonepark Woudbloem is vergund op basis van dit specifieke zonneparken-beleid. Het gehele plan ligt in 'kansrijkgebied K'. Dit is een 'kansrijke locatie voor de ontwikkeling van een zonnepark in combinatie met natuurontwikkeling'. Met het project wordt dan ook 12 hectare nieuwe natuur gerealiseerd. Het nu voorliggende plan betreft de realisatie van een batterij-opslagsysteem op de plek binnen het zonnepark waar een testveld gerealiseerd zou worden. In het gemeentelijke beleidskader zijn geen specifieke regels opgenomen voor de realisatie van batterij-opslagsystemen bij zonneparken. Een batterij-opslagsysteem moet gezien worden als onderdeel van de gehele technische installatie en het gemeentelijke beleid staat hier niet aan in de weg, nu het batterij-opslagsysteem wordt gerealiseerd binnen de contouren van het zonnepark en landschappelijk goed wordt ingepast.

3.5.3 Structuurvisie Buitengebied Slochteren

Op het projectgebied is de Structuurvisie Buitengebied Slochteren van toepassing. Deze structuurvisie voorziet niet in de realisatie van zonneparken, inclusief batterij-opslagsystemen. Hiervoor heeft de gemeente specifiek beleid vastgesteld (zie paragraaf 3.6.2). Belangrijk is dat het projectgebied niet in cultuurlandschappelijk waardevol gebied ligt en/of een gebied betreft met historische waardevolle kavelpatronen.

3.5.4 Ontwerp Omgevingsvisie Midden-Groningen

De omgevingsvisie van Midden-Groningen is in procedure en betreft momenteel een ontwerp. De omgevingsvisie is een toekomstvisie op hoofdlijnen. Die visie gaat over de plek waar we wonen, werken en verblijven. Het gaat over de kernen en het platteland daarom heen, over de kwaliteit van onze omgeving, over hoe we de ruimte gebruiken en inrichten.

Geconstateerd wordt dat Midden-Groningen het op het gebied van hernieuwbare energie net iets beter doet dan landelijk. Het aandeel hernieuwbare energie was in 2020 11,1% ten opzichte van 10,1% in Nederland. Landelijk is afgesproken dat we nog veel meer energie gaan besparen en duurzaam op gaan wekken. Er blijft dus een belangrijke opgave voor duurzame opwek van energie. Het gaat dan niet alleen om duurzame opwek maar ook om alles wat daarbij nodig is. Zoals versterking van het netwerk, verdeelstations en opslag van duurzame energie. In de ontwerp omgevingsvisie is expliciet opgenomen dat de gemeente een bijdrage levert aan een toekomstbestendig duurzaam energiesysteem door ruimte te bieden voor nieuwe vormen van duurzame energie en systemen waarmee we energie kunnen opslaan. Hiermee sluit het voorliggende plan op aan.

Concrete ruimtelijke plannen in de gemeente worden afgewogen op zes punten: meervoudig ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit, inclusie, duurzaamheid, veilig en gezond én doelen, wetten en regels (past het plan bij de gemeentelijke doelen en speerpunten en voldoet het aan de regels). Het voorliggende plan draagt bij aan het behalen van de overheidsdoelstellingen op het gebied van de energietransitie, past binnen de wetten en regels, het plan is veilig en gezond (zie hoofdstuk 5 van deze Ruimtelijke Onderbouwing) en wordt zorgvuldig landschappelijk ingepast rekening houdend met de geldende gebiedskenmerken. Het plan gaat daarbij samen (in het grotere plan van het gehele zonnepark) met de realisatie van nieuwe natuur.

3.5.5 Conclusie gemeentelijk beleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen het gemeentelijke beleid. De realisatie van het batterijopslagsysteem draagt bij aan de lokale energietransitie en wordt goed landschappelijk ingepast.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. De voorgenomen ontwikkeling voor de realisatie van zonnepark Woudbloem is reeds eerder getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Dit onderzoek is nog actueel. Realisatie van een batterij-opslagsysteem op de plek van (en ter vervanging van) het testveld leidt niet tot andere resultaten. Het onderzoek is als separate bijlage bijgevoegd (Quickscan flora en fauna, realisatie Zonnepark, Woudbloem) bij deze Ruimtelijke Onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hieronder beschreven.

4.2.1 Soortenbescherming

Het projectgebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel soorten maakt het projectgebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Dit betreft echter geen essentieel onderdeel en dit blijft ook na de ontwikkeling nog steeds voorhanden als leefgebied. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn echter niet te verwachten door het ongeschikte aanwezige biotoop, zoals voor strikter beschermde als waterspitsmuis en steenmarter. Negatieve effecten op deze soorten worden daarom niet verwacht.

Het projectgebied heeft een beperkte functie voor enkele broedvogels van open landbouwgebied voor soorten als Kievit, tureluur, scholekster, geelgors en gele kwikstaart. Potentiële nestplaatsen voor Kievit, tureluur en scholekster zullen naar verwachting verdwijnen in het projectgebied door de aanleg van het zonnepark. Echter wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van deze weidevogels, door voldoende alternatief leefgebied in de omgeving.

Er worden geen verblijfplaatsen of essentieel leefgebied voor strikt beschermde soorten verwacht zoals vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats. Er zijn een aantal aandachtspunten die van belang zijn om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen, als ook een mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende aandachtspunten.

- Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. In de meeste situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels voor zowel de vroeg als laat broedende broedparen, en de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

4.2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet natuurbescherming, beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen.

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000 – gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

In de directe omgeving van het projectgebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 6 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het projectgebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Ten behoeve van het voorgenomen plan zijn stikstofberekeningen uitgevoerd. De resultaten zijn weergegeven in het bijgevoegde rapport 'Stikstofberekening Energieopslagsysteem bij Zonnepark Woudbloem'. Het betreffen berekeningen voor de aanlegfase en voor de gebruiksfase. De aanlegfase en gebruiksfase van het batterijopslagsysteem geeft geen resultaten c.q. depositieresultaten boven 0,00 mol N/ha/jaar. Hiermee is een vergunning in

het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde voor de desbetreffende werkzaamheden. De voorgenomen ontwikkeling wordt hiermee uitvoerbaar geacht

Houtopstanden

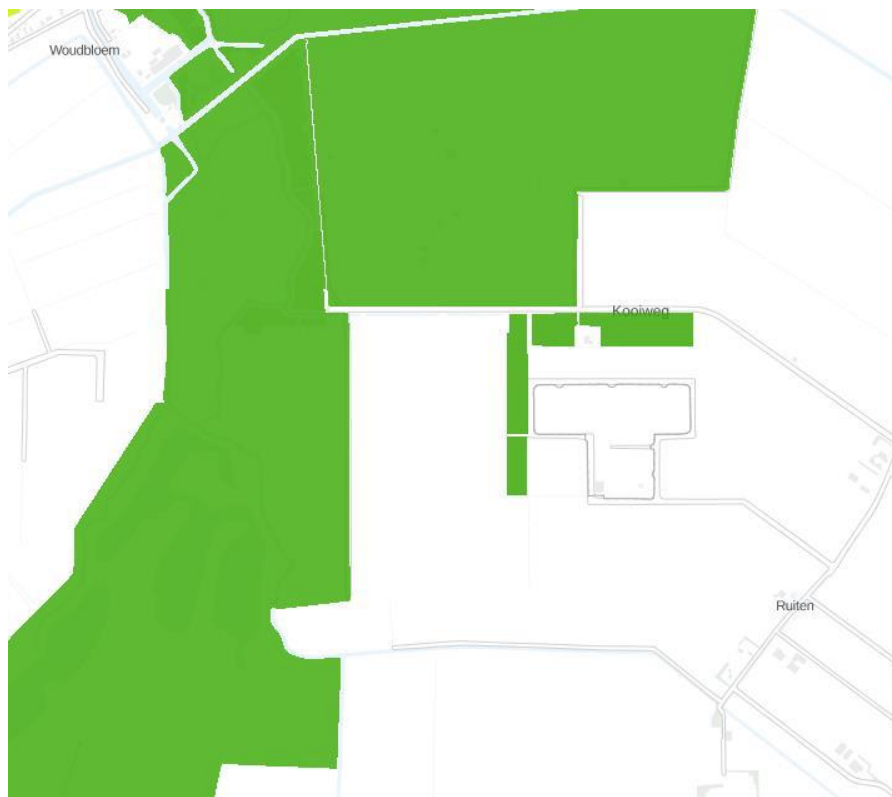
In het projectgebied worden geen bomen gekapt. De bescherming van houtopstanden is niet van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het naast het projectgebied gelegen natuurgebied 't Roegwold maakt onderdeel uit van de NNN, een robuuste verbidingszone tussen Scharmer en Slochteren, welke het Zuidlaardermeer verbindt met de Dollard. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het natuurgebied 't Roegwold bestaan de aanwezige natuurwaarden uit (natte) graslanden, moerasbos en open water. Net ten noordwesten van het projectgebied zijn goed ontwikkelde watergangen aanwezig welke het leefgebied vormen voor de groene glazenmaker, een libelle beschermd vanuit de habitatrichtlijn. Het zonnepark kan een bijdrage leveren aan bestaande natuurwaarden of de natuurwaarden versterken. Op deze manier ontstaat bij de aanleg van een zonnepark meervoudig ruimtegebruik waarbij de natuurwaarden van het naastgelegen natuurgebied versterkt worden. Hiertoe zijn in het proces om tot een goed inrichtingsplan voor het zonnepark te komen ecologen van Bureau Biota betrokken.

Gevolgen projectgebied

Het projectgebied zelf (voor het zonnepark en batterij-opslagsysteem) maakt geen onderdeel uit van het NNN (zie figuur 11). Wel grenst het projectgebied aan NNN-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Een nadere toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 11: Weergave NNN-gebieden, direct grenzend aan het projectgebied.

4.3 Archeologische en cultuurhistorische waarden

4.3.1 Inleiding

Het behoud van cultuurhistorische en archeologische waarden is belangrijk voor bewoners en toeristen. Monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen maken deel uit van het cultureel erfgoed.

Om archeologisch erfgoed te beschermen, werd in 1992 in Valletta (Malta) het Europees verdrag voor de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Verdrag heeft als doel het archeologisch erfgoed (alle overblijfselen, voorwerpen en andere sporen van de mens uit het verleden) te beschermen als bron van Europese gemeenschappelijke geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie. Het Verdrag voorziet in deze bescherming door onder meer de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken.

In Nederland zijn de uitgangspunten voor de bescherming van cultureel erfgoed vastgelegd in de Erfgoedwet 2016. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet vormt het kader voor de bescherming van het cultureel erfgoed. In de Erfgoedwet is o.a. bepaald dat gemeenten bij het vaststellen van ruimtelijke plannen rekening moeten houden met vastgestelde (of gekende) archeologische waarden dan wel te verwachten archeologische waarden. Een ander belangrijk onderdeel van de Erfgoedwet is dat niets aan een monument mag worden veranderd zonder voorafgaande vergunning. Ook het opgraven van archeologische resten is aan regels gebonden.

De wettelijke bescherming van onroerende Rijksmonumenten en door het Rijk aangewezen stads- en dorpsgezichten is ook geregeld in de Erfgoedwet. Voor gebouwde Rijksmonumenten geldt dat (gedeeltelijke) sloop, verplaatsing, reconstructie, vervangen van materiaal en/of ontsierend gebruik en herstel vergunningplichtig zijn. Bij waarderings van de historische (steden)bouwkunde is het van belang nota te nemen van de lijsten met Rijksmonumenten, provinciale en gemeentelijke monumenten, beschermde historische buitenplaatsen, beschermde stads- en dorpsgezichten, objecten en gebieden uit het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) en historische boerderijen (inventarisatie Stichting Historisch Boerderij Onderzoek).

4.3.2 Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Er zijn geen (Rijks)monumenten aanwezig in en direct rond het projectgebied. Met het voorliggende plan wordt daarnaast de karakteristieke verkavelingsstructuur gerespecteerd.

Met betrekking tot het aspect archeologie heeft archeologisch onderzoek plaatsgevonden, ter plaatse van projectgebied voor het te realiseren batterij-opslagsysteem. Het onderzoeksrapport is separaat bijgevoegd (Plangebied Batterij-opslagsysteem nabij Woudbloem, gemeente Midden-Groningen, Archeologisch

vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)). De samenvatting van het onderzoeksrapport is hierna weergegeven.

Het projectgebied bevindt zich binnen een zone van hoge verwachting voor vindplaatsen uit de steentijd. Dit blijkt ook uit voorgaande onderzoeken direct ten westen van het projectgebied. Het is echter onduidelijk in hoeverre de bodem binnen het huidige projectgebied nog intact is. Het zuidwestelijke deel is mogelijk afgegraven, waardoor een zandkop die ten zuiden en westen van het projectgebied aanwezig is, binnen het projectgebied niet meer herkenbaar is. In totaal zijn binnen het projectgebied vijftien boringen gezet tot in het dekzand. De bovengrond bestaat uit een maximaal 0,3 m dikke bouwvoor met daaronder in drie boringen langs de randen van het perceel een diepe verstoring. In drie boringen in het centrale deel van het projectgebied is onder de bouwvoor een circa 0,15 m dikke laag veraard veen aangetroffen. Onder het veen, de verstoorde laag en in de overige boringen direct onder de bouwvoor ligt geel dekzand zonder podzolering. Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Alleen in de boringen met veen is de top van het dekzand nog intact, maar is er geen bodemvorming waargenomen. Elders is de top van het dekzand verstoord tot in de C-horizont. Aan de hand van de bevindingen van het onderzoek wordt de archeologische verwachting voor het projectgebied bijgesteld naar laag. Er wordt geen nader archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht.

4.3.3 Conclusie

Er worden, met de realisatie van het batterij-opslagsysteem, geen archeologische en cultuurhistorische waarden in het geding gebracht. Nader archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 Waterhuishouding

4.4.1 Inleiding

Water en ruimtelijke ordening hebben met elkaar te maken. Enerzijds is water één van de ordenende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik. Anderzijds kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding. Een goede afstemming tussen beide is derhalve noodzakelijk om problemen zoals wateroverlast, slechte waterkwaliteit, verdroging, etc. te voorkomen.

De verplichte watertoets is geregeld in de artikelen 3.1.1 en 3.16 van het Besluit ruimtelijke ordening. Vanaf het begin van de planvorming dient overleg gevoerd te worden tussen initiatiefnemers, gemeente, waterbeheerders en andere betrokkenen. Dit overleg heeft dan ook plaatsgevonden. Doel van dit overleg is gezamenlijk de uitgangspunten en wensen vanuit duurzame watersystemen en veiligheid te vertalen naar concrete gebied-specifieke ruimtelijke uitgangspunten. Hierbij geldt dat afwenteling moet worden voorkomen en dat de drietrapsstrategie 'vasthouden, bergen en afvoeren' moet worden gehanteerd.

4.4.2 Gevolgen plan voor watersysteem

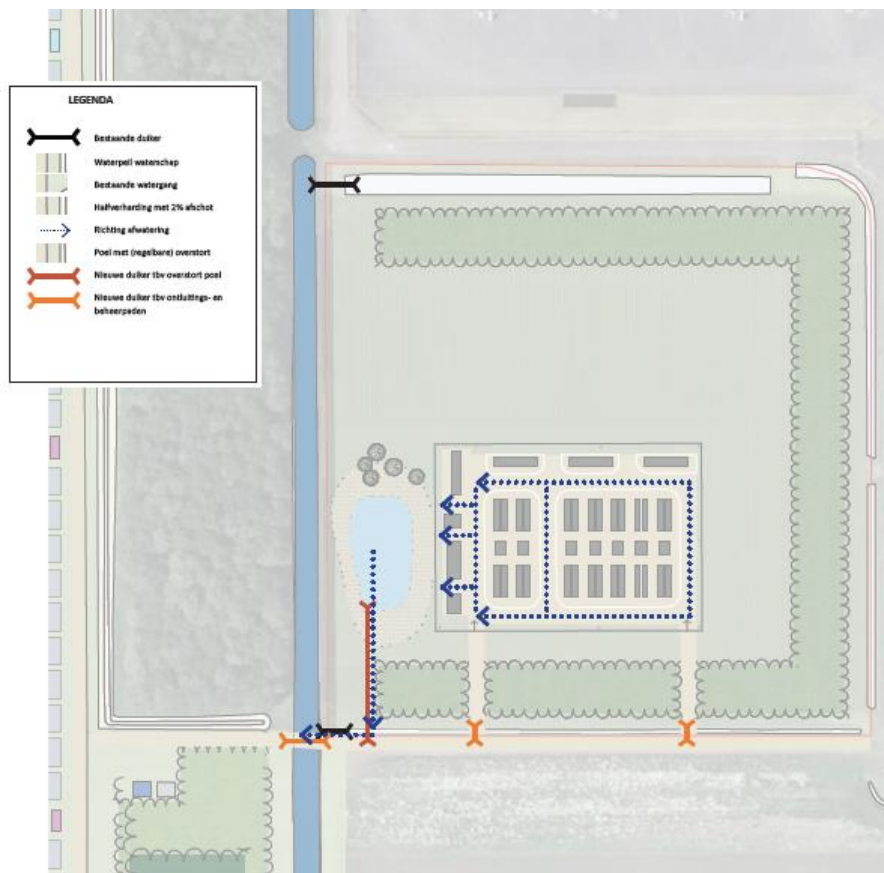
Binnen het projectgebied van zowel het zonnepark als het batterij-opslagsysteem wordt het verharde oppervlak uitgebreid ten opzichte van de huidige situatie. De totale toename van verharding bedraagt circa 7670 m². Hiervan betreft 1100 m² gesloten verharding en 6570 m² halfverharding. De verharding (ontsluitings-, onderhouds- en beheerpaden) wordt gerealiseerd in waterdoorlatend grasbeton, behalve ter plaatse van het

batterijsysteem zelf. Met de aanleg van een grasbeton halfverharding wordt de bevordering van de waterinfiltratie gestimuleerd, eventueel wordt een zandlaag onder grasbeton tegels aangebracht. Daarnaast wordt het waterbergend vermogen uitgebreid met de aanleg van een kunstmatige poel ten westen van het batterijopslag-systeem. Voor het toevoegen van 1100 m² aan gesloten verharding geldt een benodigde bergingopgave van minimaal 100 m³.

Op het terrein van het batterij-opslag systeem stroomt afwaterend regenwater dat niet infiltreert in de halfverharding via afwateringsgeulen in westelijke richting naar de poel, welke voldoet aan de compensatieplicht van minimaal 100 m³. Aldaar infiltreert overtollig water of kan het water tijdens pieksituaties de zuidelijke watergang instromen (de poel heeft een oppervlakte van circa 700 m²). Een nieuwe duiker met (regelbare) overstort reguleert hoeveel liter water per seconde kan wegstromen. Dit betreft maximaal 0,2 liter per seconde.

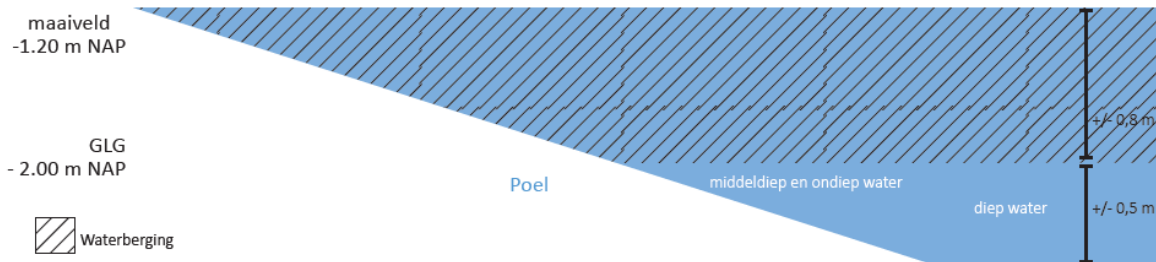
De poel heeft naast een waterbergende functie ook een ecologische functie. In de verschillende waterdieptes groeien en leven namelijk verschillende waterdieren en -planten. De wortels van planten houden de oevergrond goed vast. De vegetatie reinigt ook nog eens het water, zodat bijvoorbeeld algen minder kans krijgen. Ook zorgt de beplanting voor een ideaal leefgebied voor diverse dieren. De beschikbaarheid van beschutting en voedsel maken het tot een plek met goede broedmogelijkheden voor vogels. Ook vlinders, kleine zoogdieren, insecten en libellen vinden er een plekje en in het water daarnaast zijn er kikkers en vissen te vinden.

Voor onderhoud behoudt de westelijk, naast het batterijopslag-systeem gelegen waterschapswatergang een schouwpad van 5 meter. Dit betreft een hoofdwatergang, waarbij ook het profiel niet wordt gewijzigd. Het profiel van de omliggende schouwsloten wijzigt niet en ook hier blijft goed onderhoud mogelijk. M.b.t. de toegang van het projectgebied dienen wel enkele nieuwe dammen met duikers gerealiseerd te worden (zie figuur 12).

Figuur 12: Weergave watersysteem.

Indicatie compensatie waterbergingscapaciteit

Totale toename verharding:

1. halfverharding/grasbeton $\leq 6570 \text{ m}^2$; hoeft niet gecompenseerd te worden, water infiltreert.
2. verharding rondom de batterijen/technische installaties $\leq 1100 \text{ m}^2$; waterbergingsopgave is 100 m^3 .

In de regel geldt dat er 80 liter water per m^2 gecompenseerd dient te worden, $1100 * 80 = 88.000 \text{ liter} = 88 \text{ m}^3$.

De nieuw aan te leggen poel met overloop naar zuidelijke watergang wordt dusdanig aangelegd dat niet meer dan 0,2 liter per seconde ($0,1100 * 1,56 = 0,2 \text{ liter per seconde}$) wordt afgevoerd. De omvang van de poel is ongeveer 700 m^2 , ruim voldoende om de compensatie in te borgen.

Figuur 13 Weergave compensatie waterbergingscapaciteit.

4.4.3 Bodembedreigende stoffen

Waar gevaarlijke stoffen worden gebruikt, zal een lekvoorziening worden gerealiseerd. Dit houdt in dat er bij het onderstation een lekvoorziening geplaatst zal worden. Als gevolg van de realisatie van het batterij-opslagsysteem zal de waterkwaliteit niet negatief worden beïnvloed. Er komen bij het opslagsysteem geen milieubelastende stoffen vrij die in het oppervlaktewater terecht kunnen komen.

4.4.4 Overstromingsrisico

Voor het beheersgebied van het waterschap Hunze en Aa's is onderzocht welke gebieden overstromingsgevoelig zijn vanuit de boezem. Het projectgebied ligt (deels) in een overstromingsgevoelig gebied. Nieuwe woningen, bedrijven en andere infrastructuur worden bij voorkeur op de hogere locaties gebouwd. Als er toch voor wordt gekozen om in deze lagere delen te bouwen, is het raadzaam om overstromingsbestendig te bouwen. Dit kan bijvoorbeeld door het bouwpeil te verhogen (verhoogd te bouwen) en/of kaden aan te leggen.

Het ontwerp voor het batterijopslag-systeem gaat uit van de (veiligheids)vereisten van de PGS 37. De PGS 37 gaat zowel over de interne als de externe veiligheid. In de PGS 37 is opgenomen dat de containers waterdicht moeten zijn. Klimaatverandering kan leiden tot heviger buien. In het ontwerp wordt al rekening gehouden met plasvorming op de halfverharding tussen de batterijen en op het beton onder de batterijen. Dus ook heviger buien zijn geen probleem. Daarnaast zijn de containers waterdicht, dus ook in geval van overstroming blijven de batterijen buiten bereik van het water. In het meest erge geval, dat van een echte overstroming, zal er een laag water komen te staan. In dit geval worden de batterijen direct uitgeschakeld, maar door de waterdichte containers ontstaan er geen andere problemen. Het hele systeem (dus binnen de batterijen en bij alle connectiepunten met de omvormers en transformatoren) is zo ingericht dat bij kortsluiting of een ander gevaarlijk incident het systeem wordt afgeschakeld.

Qua veiligheid is het daarnaast zo dat er geen mensen permanent in het projectgebied verblijven en dat het projectgebied via twee routes ontvlucht kan worden.

4.4.5 Conclusie

De toename van verhard oppervlak (zonnepark inclusief batterij-opslagsysteem) wordt gecompenseerd door een poel te realiseren, waarbij sprake is van vertraagde afvoer. De waterkwaliteit wordt niet negatief beïnvloed door onderhavig project. Er zal een lekvoorziening gerealiseerd worden bij het onderstation. Vanuit waterhuishouding is er sprake van een goede ruimtelijke ordening. Er is een digitale watertoets uitgevoerd, welke is bijgevoegd. Resultaat is dat de 'normale procedure' moet worden gevolgd.

4.4.6 Advies Waterschap

Het plan is afgestemd met het waterschap Hunze en Aa's. Er is ook gebruik gemaakt van de digitale watertoets en het waterschap heeft een advies opgesteld. Dit betreft de separaat bijgevoegde 'Uitgangspuntennotitie' van 11 januari 2024. Het advies is verwerkt in dit plan. Naar aanleiding daarvan heeft nadere afstemming plaatsgevonden.

4.5 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het projectgebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Elektromagnetische straling

5.2 Bodem

5.2.1 Inleiding

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient een bodemonderzoek verricht te worden met het oog op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Het bevoegd gezag moet onderzoek verrichten naar de bestaande toestand en deze toetsen aan de wenselijke bodemkwaliteit. Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen.

5.2.2 Onderzoek

Voor het batterij-opslagsysteem geldt dat de batterijen elektrolyt (in gelvorm) bevatten. Dat betekent dat er sprake is van een bodembedreigende activiteit. Het is echter uitgesloten dat de stof (in gelvorm) in de bodem terecht komt, omdat een dergelijk substantie niet in de bodem trekt, maar er eerder op blijft liggen.

Daarnaast zijn de batterijen voorzien in opslagkasten, die vloeistofdicht zijn. Aangezien de batterijen voorzien zijn in opslagkasten is hiervoor sprake van een gesloten installatie, die aanvullend binnen in eveneens vloeistofdichte containers staan opgesteld. Daarmee is er sprake van een verwaarloosbaar risico op bodemverontreiniging in lijn met de NRB. Daarnaast staan de containers op betonnen fundaties, waardoor in het hoogst onwaarschijnlijke geval van lekkages deze nooit direct op de bodem terecht zullen komen. Wanneer er een calamiteit optreedt, wordt hiervan automatisch melding gemaakt en zal een reparatieteam zo snel mogelijk ter plaatse zijn om het probleem te verhelpen en eventuele gelege stoffen op te ruimen.

Het NRB 2012 schrijft voor verschillende bodembedreigende activiteiten specifieke combinaties van voorzieningen en maatregelen ('cvm') voor welke leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico. Bovenstaande beschrijving geeft reeds aan dat er een verwaarloosbaar risico optreedt door het toepassen van vloeistofdichte opvangvoorzieningen. Een risico voor de bodem is derhalve niet aan de orde.

Het bodemloket geraadpleegd. Van de projectlocatie is geen informatie beschikbaar. In het verleden hebben er, voor zover bekend, geen vervuilende activiteiten in het projectgebied plaatsgevonden die mogelijk tot bodemvervuiling hebben kunnen leiden.

Tot slot zal voorafgaand aan de uitvoering van het project een bodemonderzoek worden uitgevoerd om de nulsituatie vast te leggen. Dit wordt geborgd in de omgevingsvergunning.

5.2.3 Conclusie

Ten aanzien van bodemkwaliteit en bodembescherming worden geen belemmeringen voor onderhavig project verwacht. Vanuit het aspect bodem is sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.3 Geluid

5.3.1 Inleiding

In de Wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het batterij-opslagsysteem hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Wel kan sprake zijn van industrielawaai, van het batterij-opslagsysteem op woningen in de omgeving. Hiertoe heeft akoestisch onderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek is bijgevoegd ('Onderzoek naar de geluidniveaus in de omgeving ten gevolge van het zonnepark met batterij Woudbloem' van 5 maart 2024). Hierin is ook het geluid meegenomen wat wordt geproduceerd door het zonnepark.

5.3.2 Conclusie geluidsonderzoek

De conclusie van het onderzoek is dat ter plaatse van omliggende woningen een maximaal geluidsniveau van 49 dB(A) etmaalwaarde wordt gerekend, inclusief toeslag voor tonaal geluid. Dit geldt alleen voor de woning aan de Kooiweg 2. Hiermee wordt voldaan aan de richtwaarde van 50 dB(A). Bij de overige omliggende woningen is het geluidsniveau nog minimaal 9 dB(A) lager (etmaalwaarde). Hierbij wordt opgemerkt dat er "worst-case" is aangenomen dat de geluidniveaus ter plaatse van de woningen als tonaal waargenomen worden en dat derhalve een toeslag van 5 dB is opgenomen. De daadwerkelijk verwachte geluidniveaus zullen dus 5 dB lager bedragen. Ook is "worst-case" uitgegaan van maximaal bedrijf met de omvormers van het zonnepark tussen zonsopkomst en zonsondergang en is ook voor de batterijopslag uitgegaan van maximaal bedrijf wanneer ze in bedrijf zijn. Naar alle waarschijnlijkheid worden derhalve de geluidniveaus ten gevolge van het zonnepark en de batterijopslag overschat. Op basis van het haalbaarheidsonderzoek is geconcludeerd dat de plaatsing van het batterijsysteem en zonnepark planologisch haalbaar en aanvaardbaar is.

5.4 Luchtkwaliteit

5.4.1 Inleiding

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

5.4.2 Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een batterij-opslagsysteem. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een systeem met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het batterij-opslagsysteem is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Veiligheid

5.5.1 Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)

In Bijlage I, onderdeel B, wordt vermeld dat inrichtingen die onder het BEVI vallen, vergunningplichtig zijn. De BEVI specificeert dat het van toepassing is op inrichtingen waar gevaarlijke afvalstoffen of verpakte gevaarlijke stoffen worden opgeslagen in hoeveelheden van meer dan 10.000 kg per opslagvoorziening. De toelichting bij de wetten benadrukt dat dit verwijst naar inrichtingen die vallen onder de PGS-15 richtlijn. Een energieopslagsysteem is een actieve installatie, en valt daarom niet hieronder. Hierdoor wordt een energieopslagsysteem in Bijlage I, onderdeel B niet aangemerkt als een vergunningplichtige inrichting op basis van het BEVI. Hoewel het BEVI wel van toepassing is op de opslag van batterijen, is het niet van toepassing op energieopslagsystemen.

5.5.2 Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS 37-1)

Inleiding

De publicatiereeks gevaarlijke stoffen 37-1 'Lithiumhoudende energiedragers: energieopslagsystemen (EOS)' 'Richtlijn voor de veilige opslag van elektriciteit in energieopslagsystemen' is gepubliceerd in juli 2023. Hiermee wordt verwacht dat een batterij-opslagsysteem onder de Omgevingswet ook vergunningsplichtig wordt. Er zal dan worden verwezen naar de PGS 37-1 richtlijn en de eigenaar/ontwikkelaar moet kunnen aantonen hieraan te voldoen.

Status

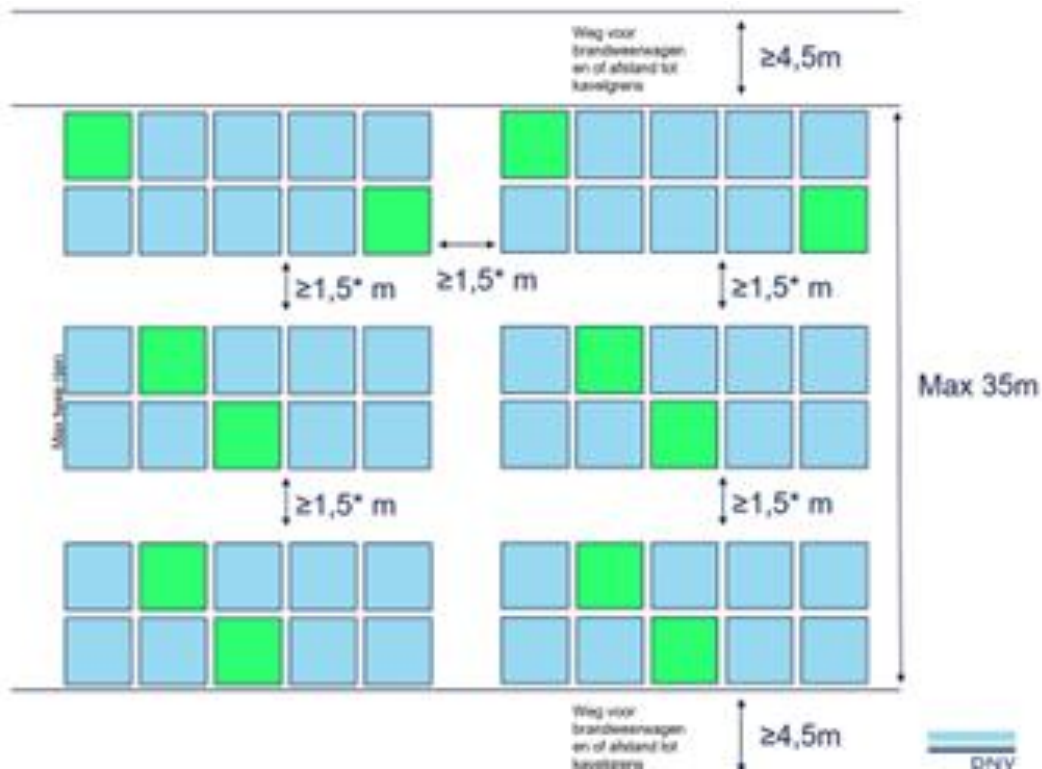
De PGS 37-1 is eind juli 2023 vastgesteld door de PGS-stuurgroep en gepubliceerd. De volgende stap is dat hij moet worden goedgekeurd door het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB). De verwachting is dat dit in het najaar van 2023 zal plaatsvinden. Het voornemen bestaat om PGS 37-1 vervolgens aan te wijzen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In de aanloop daarnaartoe zal in een notitie duidelijk worden beschreven op welke wijze het bedrijfsleven en overheden gebruik kunnen maken van PGS 37-1 in de periode totdat deze is aangewezen in het Bal. In de periode tot goedkeuring door het BOB kan PGS 37-1 al worden toegepast. Inhoudelijk zal de richtlijn niet meer veranderen.

Externe veiligheidsafstanden

De PGS 37-1 sectie 5.2.2. beschrijft over externe veiligheidsafstanden:

“Een externe veiligheidsafstand zorgt voor bescherming van gebouwen en locaties waar mensen gedurende een periode verblijven. Het gaat om gebouwen en plekken buiten de begrenzing van de locatie van de activiteit. Voor de veilige opslag van elektriciteit in lithium-houdende energiedragers in energieopslagsystemen zijn geen veiligheidsafstanden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In deze PGS-richtlijn zijn enkele maatregelen opgenomen om escalatie van scenario's naar de omgeving te voorkomen.”

Allereerst wordt ervan uitgegaan dat de onderlinge afstand tussen de eenheden binnen het batterij-opslagsysteem minimaal gelijk is aan de hoogte van deze eenheden, volgens PGS 37-1. Bovendien heeft het batterij-opslagsysteem met succes de brandpropagatietesten doorstaan, zoals beschreven in de UL 9540 en NFPA 68 normen. Dit betekent dat het systeem voldoet aan de vereiste brandveiligheidsstandaarden en goed is voorbereid om brandincidenten te voorkomen of te beheersen. Verder is de afstand van 5 meter tussen het batterij-opslagsysteem en de kavelgrens een belangrijk veiligheidsaspect. Dit is voldoende om te voorkomen dat een brand zich buiten de faciliteit verspreidt, op voorwaarde dat geen brandbare begroeiing wordt toegestaan en er wordt gezorgd voor geen overhangend groen op het terrein. Deze maatregelen waarborgen de externe veiligheid.

Figuur 14: Schematische weergave van de minimumafstanden voor een veilige constellatie van batterijcontainers.

In het huidige ontwerp is rekening gehouden met de minimale afstanden. Ook wordt waar mogelijk rekening gehouden met de overige genoemde richtlijnen in de PGS 37.

5.5.3 Aanrijroute

In de handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid staat het volgende over de benodigde aanrijroute: “Een doodlopende weg is toegestaan mits de wegbreedte minimaal 4.50 meter bedraagt en er een keermogelijkheid aanwezig is. De afmetingen van de keerlus dienen te passen bij de afmetingen van de hulpdienstvoertuigen zoals beschreven bij de eerste eis. Door de keerlus wordt in feite een normale erftoegangsweg gecreëerd. Een dergelijke doodlopende weg mag maximaal 80 meter lang zijn.”

Het terrein met batterij-opslagsysteem wordt aan twee zijden ontsloten. Via de zuidwestzijde van het projectgebied, via het beoogde zonnepark en de Kooiweg en via de zuidoostzijde, naar de Groenedijk. De toegangsweg tot aan het batterij-opslagsysteem (aan te leggen) voldoet aan de minimale breedte en het batterij-opslagsysteem (de technische installatie) is via twee kanten op het terrein zelf te bereiken (er kan een ronde gemaakt worden).

5.5.4 Kabels en leidingen

Binnen en rondom het projectgebied gelden enkele vrijwaringszones/beschermingszones ten aanzien van kabels en leidingen. Zie hiertoe de kaart in figuur 6. De technische installatie wordt gerealiseerd buiten deze beschermingszones.

5.5.5 Conclusie

Vanuit het aspect veiligheid is sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

5.6.1 Inleiding

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

5.6.2 Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voor batterij-opslagsystemen zijn geen richtafstanden opgenomen in de VNG-uitgave. Bij batterij-opslagsystemen betreft de milieubelasting met name geluid en gevaar, zoals in de eerdere paragrafen 'Geluid' en 'externe veiligheid' is beschreven. Hier is in deze paragrafen nader op ingegaan.

Anderzijds betreft een batterij-opslagsysteem geen gevoelige functie. Een batterij-opslagsysteem hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

5.7 Verkeer en parkeren

Er vinden relatief weinig verkeersbewegingen van en naar het batterij-opslagsysteem plaats. Verkeersbewegingen vinden voornamelijk plaats tijdens de aanlegfase en daarna alleen voor beheer. Tevens moet het systeem goed bereikbaar zijn voor de hulpdiensten. Het terrein met batterij-opslagsysteem wordt aan twee zijden ontsloten. Via de zuidwestzijde van het projectgebied, via het beoogde zonnepark en via de zuidoostzijde, naar de Groenedijk. Het toegangspad (ontsluiting) wordt aangelegd in een halfverharding met voldoende draagkracht. Ook is voldoende ruimte voor parkeren.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het Besluit milieueffectrapportage geeft activiteiten en gevallen aan waarin een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Ook gelden er verplichtingen als een voorgenomen project valt onder de genoemde activiteiten, maar niet boven bepaalde drempelwaarden. Voor projecten of activiteiten die beneden bepaalde drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt de realisatie van een batterij-opslagsysteem mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het batterij-opslagsysteem betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een batterij-opslagsysteem valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het batterij-opslagsysteem is rechtstreeks verbonden met het naastgelegen hoogspanningsstation van TenneT en slaat alleen energie op. Daarnaast is uit de uitspraken gebleken dat een batterij-opslagsysteem evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Tot slot zijn in categorie D 24.1 en D 24.2 de realisatie van hoogspanningsverbindingen opgenomen, bij een spanning van 150 kilovolt of meer, en ligging in een gevoelig gebied. Hier zijn lange trajecten bedoeld, zoals ook blijkt uit de drempelwaarde van 5 kilometer.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het batterij-opslagsysteem valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage.

Gelet op de kenmerken van het project, de locatie van het project en de kenmerken van de potentiële effecten leidt het voorliggende project ook niet tot milieueffecten van een dusdanige omvang dat sprake kan zijn van 'belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu'. De effecten blijven beperkt tot het project en zijn directe omgeving.

5.9 Elektromagnetische straling

5.9.1 Inleiding

Elektrische, magnetische en elektromagnetische velden komen overal voor. Bekende natuurlijke vormen zijn Uv-straling (zon), infrarode straling (warme voorwerpen) en zichtbaar licht. Elektromagnetische velden (EMV) zijn ook aanwezig bij het gebruik van huishoudelijke elektrische apparaten, zoals de magnetron en de stofzuiger, en bij het transport van elektriciteit over lange afstanden (via hoogspanningsverbindingen). De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Ook rondom een hoogspanningsstation

kunnen magnetische velden voorkomen, de veldsterkte neemt zeer snel af: bij een afstand van ongeveer 10 meter rond een station (uitgezonderd ter plaatse van hoogspanningsmasten voor bovengrondse verbindingen) is het magneetveldzone veelal niet meer meetbaar.

Uit internationaal wetenschappelijk onderzoek komen aanwijzingen naar voren dat kinderen die in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen, mogelijk een verhoogde kans hebben om leukemie te krijgen.

Het inmiddels opgeheven Ministerie van VROM heeft in 2005 (nader verduidelijkt in 2008) voor bovengrondse hoogspanningslijnen een voorzorgbeleid geformuleerd op basis van de advieswaarde 0,4 microtesla. De Rijksoverheid adviseerde toen om zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen, waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla. Het RIVM ondersteunt sinds 2005 de uitvoering van het beleidsadvies met een Handreiking voor het berekenen van de magneetveldzone, een Netkaart met indicatieve magneetveldzones en onderzoek.

Het geformuleerde voorzorgsbeleid was niet van toepassing op ondergrondse kabelverbindingen en hoogspanningsstations. In april 2018 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over hoogspanningslijnen en kanker bij kinderen. De Gezondheidsraad adviseert het bestaande beleid voor bovengrondse hoogspanningslijnen voort te zetten. Daarnaast geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris in overweging het beleid uit te breiden naar andere bronnen van langdurige blootstelling aan magneetvelden in het elektriciteitsnetwerk zoals ondergrondse kabels en transformatorhuisjes.

5.9.2 Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Uit projecten van TenneT is gebleken dat bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen op een afstand van in ieder geval meer dan 15 meter (horizontaal of verticaal) geen sprake meer is van overschrijding van de waarde van 0,4 microTesla. Gelet hierop is er geen reden om aan te nemen dat er sprake zou zijn van een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat dan wel onverantwoorde gezondheidsrisico's als gevolg van de voorgenomen realisatie van het batterij-opslagsysteem.

5.10 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Ten behoeve van het plan voor de realisatie van het zonnepark is een uitgebreid omgevingsproces doorlopen. Nu met het voorliggende plan een deel van het oorspronkelijke plan is gewijzigd, is een nieuwe inloopavond voor omwonenden georganiseerd. Deze is gehouden op 7 december 2023 in Dorpshuis de Ruyten. Tijdens deze avond is het voorliggende plan toegelicht en besproken. Dit heeft inhoudelijk niet tot aanpassingen van het plan geleid. Het verslag van de informatieavond is opgenomen als separate bijlage.

6.3.2 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom kan worden afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Groningen

Het plan wordt ten behoeve van vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, afgestemd met de provincie Groningen.

Waterschap AA en Hunze

Bij de planontwikkeling heeft afstemming plaats gevonden met het Waterschap Hunze en Aa's. Het plan is afgestemd met het waterschap Hunze en Aa's. Er is ook gebruik gemaakt van de digitale watertoets en het waterschap heeft een advies opgesteld. Dit betreft de separaat bijgevoegde 'Uitgangspuntennotitie' van 11 januari 2024. Het advies is verwerkt in dit plan (waarbij ook nog nadere afstemming heeft plaatsgevonden).

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze Ruimtelijke Onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Het bouwplan is geen aangewezen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is dan ook niet nodig. Wel dient verhaal van planschadekosten te worden verzekerd. Hiertoe is een planschadeovereenkomst gesloten.

Financiering batterij-opslagsysteem

De ontwikkeling van het batterij-opslagsysteem doet LC Energy voor eigen rekening en risico.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.